

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1.—, lanskoletne 2.—; mesečna naročnina Din 20.—, za tujino 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-63.
Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 240

Ljubljana, petek, dne 16. oktobra 1931

Leto II.

Bolgarski minister za notranje zadeve Mušcanov je prevzel sestavo nove vlade v Bolgariji.

Francoski člani francosko-nemškega odbora

Pariz, 15. oktobra. AA. Danes so bili imenovani člani odbora za sodelovanje med Francijo in Nemčijo. Za kovinsko industrijo so bili imenovani Laurent, Lambert in Rebot, za premogovno industrijo Peyer in Cuvelette, za transportna vprašanja Dantry, Mayer in Fabre, za tekstilno industrijo Fougere, Doblulle in Labaume, za električno industrijo Mercier in Detouff, za mehanično industrijo Dalbouse, za malo industrijo Roche in Despret, za splošna podjetja Hersent, za trgovino Buisson, Craponne in Baudet, za poljedelstvo Vogone, Gautier, Garcin in aLrbe, za obča gospodarska vprašanja Marriot, Duchemin in Tessier, za banke Simon, Masson, Lewandowski in Debrix, za organizacijska vprašanja delavstva pa Jouhaux in Chevalme.

Borba s krizo na Češko-slovaškem

Praga, 15. oktobra. AA. ČTK poroča: Na seji obeh domov je predsednik češkoslovaške vlade Udržal prečital vladno izjavo. Izjava se predvsem nanaša na borbo proti svetovni gospodarski depresiji. Najvažnejši ukrepi, ki jih vlada namerava izvesti, so produktivne podpore za brezposelno delavstvo in pa energična zaščita državnega denarja. V tem pogledu ne bo nikakih izpjememb.

Praga, 15. oktobra. AA. ČTK javlja, da je finančni minister Trapl predložil parlamentu proračun za leto 1932. Ta proračun je napram lanskiemu znižan za 520 milijonov kron. Državno upravo bo treba po mnenju finančnega ministra preurediti na gospodarski podlagi. V tej zvezi bo znižan uradniški kader.

Nemška zunanja trgovina

Berlin, 15. oktobra. AA. Nemški izvoz v prvih devetih mesecih 1931 leta presega uvoz za približno dve milijardi mark.

Vojaška sila Francije

Zeneva, 15. oktobra. n. Francoska vlada je predložila Društvu narodov poročilo o stanju svoje razorožitve. Po tem poročilu znaša vojaška sila Francije 763.252 vojakov in 33.209 častnikov. Od tega števila odpade 176.000 na vojake za obrambo domovine. Vsako leto pokliče vojaška uprava na vojaške vaje samo 12.000 vojakov, od 240.000 rezervistov. Francoska vojska ima dve vrsti rezervistov: izvežbane in reizvežbane. Za izvežbane se smatrajo tisti, ki so aktivno služili najmanj 6 mesecev. Poročilo ne navaja nobenih podatkov o voznem materialu in arzenalih. Francoska mornarica obsega 628.603 tone. Sestoji se iz 9 linijskih ladij, 23 križark, 31 rušilcev, 61 torpedov, 110 podmornic, 22 specialnih ladij in 2 aeroplanskih ladij. Na drugi strani ima 2240 letalskih aparatov v službi. Vojaški proračun je zadnjih 5 let narastel od 7000 na 13.809 milijonov frankov. Francoske rezerve cenijo na 3.100.000 izvežbanih vojakov, 51.000 strojníc, 4.300 poljskih topov, 2400 težkih topov, 3500 tankov in 4800 aeroplanov.

Mussolini o liri in italijanskem gospodarstvu

Pariz, 15. oktobra. d. V nekem članku lista »Annales« je izjavil Mussolini, da bo tečaj lire brezopojno držal trdno. Posrečilo se mu je spraviti v ravnovesje ne samo proračun, temveč tudi trgovinsko bilanco. Sicer bo zunanja trgovina letos še enkrat izkazala primanjkljaj približno 2 milijard lir, ta primanjkljaj pa se bo izravnal s pribitkom v plačilni bilanci. Ključ za olajšanje gospodarske krize leži v splošni razorožitvi. Premirje v oboroževanju, ki bi trajalo kakih 10 do 15 let, bi državam dovolilo, da bi si zopet opomogle. Razorožitev sanja bi prinesla največje olajšanje finančne obremenitve držav.

Živahno volilno gibanje na Hrvatskem

Volilni pokret čedalje bolj živahen — Živo zanimanje med kmeti za gospodarski program vlade in novega parlamenta

Zagreb, 15. oktobra. Čim bližje prihaja dan volitev, tem bolj živahno postaja volilno gibanje v Savski banovini. Vidi se, da hrvatski seljak nima več smisla za prazne demagoške fraze, temveč da polaga največjo važnost na pozitivno delo na gospodarskem polju. Na vseh sestankih se vidi, da kmetje visoko cenijo delo, ki ga je izvršila vlada za kmeta.

Zlasti pa se zanimajo seljaki za delovni program, ki čaka novi parlament. Vsi brez izjeme hočejo, da bodo njih zastopniki imeli pri določevanju in izvrševanju tega programa vplivno besedo, zlasti pa pri reviziji davčnega sistema.

Razpoloženje med hrvatskimi kmeti je nad vse dobro ocenil bivši član hrvatske seljačke stranke in sedanjí minister g. Matica. Na shodu v Sv. Ivanu Zelini je na kratko označil sedanjí jugoslovanski program s temi tremi izrazi: kralj, Jugoslavija in gospodarski napredek, in to je, kar hoče da se izvede hrvatski kmet. Kajti ob priliki kraljevih obiskov na Hrvatskem je hrvatski kmet do dobra spoznal, da je kralj v resnici njegov najboljši zaveznik. Podrobno se je kralj informiral o vseh potrebah hrvatskega kmeta in pokazal tako

globoko razumevanje za vse njegove potrebe, da ga je hrvatski kmet iskreno vzljubil. Hrvatski kmet pa je tudi spoznal, da mu je velika in gospodarsko močna Jugoslavija najboljša podpora v njegovem gospodarskem položaju, kajti samo velika Jugoslavija more preboleti vse krize.

Se bolj jasno pa je za hrvatskega kmeta, da mora danes biti vse težišče politike na gospodarskem vprašanju. S prerekanji o raznih teoretičnih vprašanjih ni mogoče premagati gospodarske krize. Hrvatski kmet pa hoče to krizo premagati, ker je zdrav in delaven in ker ve, da mora pri urejenih razmerah tudi on priti do boljših časov.

Vse to je vzrok, da je volilno gibanje na Hrvatskem vsak dan močnejše in da bo tudi hrvatski kmet dne 8. novembra z odločnostjo nastopil za novo jugoslovansko politiko, ki se je pričela s 6. januarjem.

Prva sreska kandidatna lista potrjena

Niš, 15. oktobra. Ker je bil na nedeljskem volilnem sestanku v Nišu soglasno izvoljen za sreskega kandidata minister Nikola Uzunović, za njegovega namestnika pa Tešman Nikolić, in ker je pritril tej kandidaturi tudi nosilec državne

liste g. Peter Živković, so predlagatelji vložili na sodišče predlog o kandidaturi g. Uzunovića z vsem potrebnim materijalom. Sodišče je ves predloženi materijal pregledalo in ugotovilo, da odgovarja vsem predpisom volilnega zakona ter nato potrdilo kandidaturu ministra Uzunovića.

To je prva sreska kandidatura v državi, ki je bila potrjena od pristojnega sodišča.

Volilni sestanek v Smederevski Palanki

Beograd, 15. oktobra. I. Danes dopoldne se je vršil v Smederevski Palanki velik volilni sestanek, ki se ga je udeležil tudi minister brez portfelja Kosta Timotijević. Minister je imel na konferenci govor, v katerem je opisal delo vlade za konsolidacijo razmer v državi in podčrtal pomen bližnjih volitev. Predsednik sestanka je po govoru ministra Timotijevića predlagal, naj se minister postavi za sreskega kandidata na listi g. Petra Živkovića. Predlog so vsi soglasno in z navdušenjem sprejeli.

Beograd, 15. oktobra. I. V nedeljo 18. t. m. se bo v Kragujevcu vršilo veliko volilno manifestacijsko zborovanje, na katerem bosta kot glavna govornika nastopila pravosodni minister dr. Kojić in bivši narodni poslanec Žujić.

Nove komplikacije na Daljnem vzhodu

Japonske čete pretrgale progo Mukden-Peking — Tokijska vlada proti sodelovanju Amerike pri reševanju spora — Majhne možnosti za intervencijo Društva narodov

Pariz, 15. oktobra. AA. Po vesteh Indopacifiške agencije iz Pekinga so japonske čete pretrgale železniško progo med Pekingom in Mukdenom pri postaji Tadusa. Postaja leži kakih 150 km od Mukdena. S tem so japonske oblasti prevzele nadzorstvo nad kitajsko železnico.

Tokio, 15. oktobra. AA. Vlada je sklenila, da ne bo izpraznila okupiranega ozemlja v Mandžuriji.

Tokio, 15. oktobra. AA. Kitajska vlada je pozvala svojega zastopnika v Tokiju, naj prekine pogajanja z japonsko vlado. Ta vest pa še ni potrjena.

Zeneva, 15. oktobra. AA. Angleški zunanji minister lord Reading in francoski zunanji minister Briand sta davi razpravljala o kitajsko-japonskem sporu. Sestal se je tudi poseben odbor, ki ga je imenovalo Društvo narodov.

Danes popoldne se sestane Svet Društva narodov k tajni seji. Razpravljat bo o povabilu Zedinjenim državam, naj sodelujejo pri rešitvi tega konflikta. Danes poročajo, da japonski delegat Jošizava nima nobenih političnih predlogov proti ameriškemu sodelovanju. Kitajski delegat Sze je že včeraj izjavil, da je za ameriško sodelovanje.

Svet Društva narodov je pozval japonsko in kitajsko vlado, naj ne postrujeta položaja, dokler ne bo Svet Društva narodov razpravljal o tej zadevi.

Pariz, 15. oktobra. AA. Po vesteh, ki jih je dobil Reuter iz Tokia, izražajo japonski uradni krogi mnenje, da bo Japonska po vsej priliki zavrnila predlog Društva narodov, da se delegat Zedinjenih držav Severne Amerike pripusti k razpravi o kitajsko-japonskem sporu. Isti krogi pravijo, da bi Japonska na to pristala pod pogojem, da Zedinjene države tudi v bodoče prisostvujejo vsem razpravam o sporih, predloženih Društvu narodov.

Pariz, 15. oktobra. — »Le Temps« posveča svoj današnji uvodnik japonsko-kitajskemu konfliktu, o katerem razpravlja sedaj Svet Društva narodov na svojem izrednem zasedanju, ki se sestalo na predlog Kitajske. List ugotavlja najprej, da se je položaj na Daljnem vzhodu v zadnjem času znatno poslabšal, ter se vprašuje potem, kaj more sploh Društvo narodov doprinesiti k mirni rešitvi tega spora.

Položaj je tem kočjivejši — nadaljuje list —, ker ne more nihče misliti ne v Zenevi ne drugod na to, da bi se vršil na obe prizadeti strani kakršenkoli pritisk. Vsak tak poskus bi položaj samo poslabšal. Vsled tega je edino stališče, na katero se more DN postaviti, v tem, da smatra konflikt na Daljnem vzhodu za zapletljive čisto lokalnega značaja, ki se morejo kot taki odstraniti le potom sporazuma med obema prizadetima strankama. Če se po-

stavi DN na kakršnokoli drugačno stališče, se bo izpostavilo velikim nevarnostim.

Vsled tega ne more misliti ne Društvo narodov ne Amerika ne nobena druga država na kako drugačno intervencijo razen v obliki prijateljskega posredovanja. Okvir, v katerem lahko nastopita DN in Amerika, je torej po sili razmer zelo ozek.

Vse posredovanje DN — zaključuje »Le Temps« — mora torej iti v teh dveh smereh: ali pridobiti Kitajce za to, da priznajo, da mo-

raje ukreniti zadostne mere za zaščito japonskih državljanov, še preden se japonske čete umaknejo iz zasedenih kitajskih krajev, ali pa pridobiti Japonce za to, da se umaknejo še pred začetkom direktnih pogajanj s Kitajsko in brez ozira na vprašanje varnosti japonskih državljanov. Ni pa mogoče pričakovati, da bi Japonci pristali na tako rešitev, in zato obstoji prava naloga sveta DN v tem, da pripravi tla za direktna pogajanja med obema sprtima državama.

Dve uri vladne krize v Španiji

Zamora podal ostavko vsled proticerkvenega člana v novi ustavi Socialist Azana sestavil novo vlado

Madrid, 15. oktobra. v. V delu španske ustavodajne skupščine je bil včeraj popoldne prav kratek intermezzo. Padel je Zamora, prvi španski revolucionarni in republikanski ministrijski predsednik.

Španska konstituenta je včeraj ob velikih manifestacijah ljudstva izglasovala 24. člen nove španske postave, ki določa:

1. razpustitev vseh verskih organizacij, ki niso podvržene zakonom države in ki jih ne vodi oblast, ki ima svoj sedež v Španiji;
2. razpustitev organizacij verskega značaja, katerih delovanje je smatrati, ko da otežuje varnost države;
3. vsi verski redovi in ustanove morajo biti potrjeni od pravosodnega ministrstva in jih je treba vpisati v poseben register;
4. nobena verska ustanova ne sme ne posredno ne neposredno posedovati ničesar razen kolikor je potrebno za njeno vzdrževanje;
5. noben verski red ne sme sodelovati pri nobenem podjetju gospodarskega značaja;
6. vsi redovi in verske ustanove so kakor vse ostale juridične in moralne osebe podvrženi španskim zakonom;
7. vse verske organizacije bodo morale vsako leto predložiti vladi podrobne finančne obračune;
8. cerkvena posestva sme država kadar koli zapleniti.

Ta 24. člen nove španske ustave pomeni striktno ločitev cerkve od države in razpustitev jezuitskega reda iz države.

Baski so protestirali, katolika Zamora in Maura sta podala ostavko. Popoldne je konstituenta, ki je zasedala v permanenci, sprejela na znanje njuno ostavko, ki jo je Zamora pismeno sporočil ministrskemu svetu. Mandat za sestavo nove vlade je zbornica z velikansko večino glasov poverila bivšemu vojnomu ministru Azani. Niti

celi dve uri nista potekli, ko je Azana svojo nalogo izvršil in zbornici predstavil ob 21. uri novo vlado, ki se je spremenila le za dve osebi. V vladi so: Azana — ministrijski predsednik, Quiroga — notranji minister, Lerroux — zunanji minister, Prieto — finančni minister, Gazalt — minister vojske in mornarice, De Los Rios — pravosodni minister, Solver — minister za gospodarstvo, Domingo — prosvetni minister, Albordoz — minister za gradnjo, Cavallero — minister za delo in Barrio — prometni minister.

Zbornica je novo vlado sprejela z viharim aplavzom, kateremu se je pridružil celo junak včerajšnjega incidenta Niceto Alcalá Zamora.

Rim, 15. oktobra. n. V vatikanskih krogih so z ogorčenjem sprejeli vest o proticerkvenih zakonih, ki jih je sprejela španska konstituenta. Agencija »La Corrispondenza« je objavila dolgo poročilo, v katerem pravi, da se bo španska republika le stežka konsolidirala brez podpore duhovščine in cerkvenih oblasti. V zadnjem času so bile slednje zelo konciliantne napram republikanskemu režimu, o čemer pričajo tudi poslanice španskih škofov duhovnikom in vernikom. Ločitev cerkve od države je sedaj sankcionirana v novi španski ustavi. To bo Španijo gotovo zavedlo v težke boje, ki nikakor ne bodo koristili republikanskemu režimu. Katoliška cerkev bo mirno proučila to in druga vprašanja in se ne bo prenašla v svojih sklepih. Vsekakor pa je mogoča prekinitev odnosov med Vatikanom in Španijo.

»Corrispondenza« pravi v svojem poročilu, da je sicer v zadnjem hipu še mogoče popraviti, kar je napačnega. Nuncij Todeschini je celo odredil, da se v cerkvi sv. Mihajla priredijo molitve za duhovni mir v Španiji.

Še nekaj za volitve

Volitve imajo povsod namen, da pokaže narod svojo voljo; načinov pa, kako jo lahko pokaže, je več. To je odvisno od tega, za kar pač v danem trenutku gre. V Ameriki so pred leti ljudje odločevali o tem, ali naj se uveljavi prepoved alkoholnih pijač ali ne; v Angliji bodo v kratkem odločevali o prosti trgovini in carini, pri nas pa bomo odločevali o tem, ali naj krenemo na nova politična pota ali pa naj se izjavimo za stare, preperle politične metode, ki nam jih je dala zgodovina s seboj na pot v novo državo.

Leta 1918. je avstro-ogrška monarhija razpadla, njeni drobci pa so se razleteli na vse strani. Od nekdanje Avstrije živi samo še njeno nemško jedro, vse drugo je šlo svoja pota, eni sem, drugi tja. Prav vsi pa so nesli s seboj lep del staroavstrijske dedščine in tudi mi smo je nesli s seboj v novo jugoslovansko državo dobršen kos.

Drugače tudi biti ni moglo. Mi smo živeli okoli 6 ali 7 stoletij v Avstriji. Avstrijo pa so vzdrževale njene posebne življenjske tvorne sile: dinastija s svojo rodbinsko politiko, fevdalstvo, verski spori in boji in posebna socialna sestava številnih avstrijskih narodov. Iz teh sestavin so se začele v dobi demokracije oblikovati tudi politične in socialne stranke s programi, ki so nujno morali vpoštovati avstrijske razmere in se nanje ozirati. In če pregledujemo vsebino političnih in gospodarskih strank v bivši Avstriji, najdemo povsod v njih neko značilno »avstrijsko« not. Drugače tudi biti ni moglo, ker so vse politične in gospodarske organizacije tedanje dobe bile le rezultat samo v Avstriji razvitih in delujočih političnih in gospodarskih komponent.

Od leta 1918. naprej pa smo prišli v novo državo, v Jugoslavijo. Prišli pa smo v novo državo s starimi političnimi gesli in s starimi gospodarskimi in socialnimi organizacijami, ki so bile pač dobre in prikladne za nekdanje avstrijske razmere, nikakor pa ne za novo državo. Pa tudi drugi deli naše sedanje države niso bili nič na boljšem kakor mi: tudi oni so prišli v novo državo in v nove razmere s svojim starim političnim aparatom in s svojimi starimi političnimi metodami.

Med novimi potrebami in s staro navajeno komodnostjo pa ni bil mogoč noben kompromis. Je že pač tako, da novina in mladina povsod izrivata starino. »Das Alte stürzt — es ändert sich die Zeit — Und neues Leben blüht aus den Ruinen« — pravi nemški pesnik Schiller (starina razpada in novi časi prihajajo in iz razvalin klije novo življenje). Ker se pa to, kar je bilo starega in za novo dobo in za nove razmere in za novo državo nepridnega, ni hotelo samo od sebe prilagoditi novim potrebam, zato je moralo propasti. Šesti januar je starino pokopal in odprl pot v novo politično življenje, ki ga bodo ustvarjali oni, ki so bili sposobni zagnati proč stare in nemoderne politične plašče in se odeti v nove. Ti so mogoče še nekoliko raskavi, ampak počasi se bodo že uglašili. Tudi čisto nova platnena rjuha ni takoj prijetna mehka.

Borba med starino, ki izvira še iz predvojnih dob, in pa med novim pokolenjem, ki hoče urediti našo kraljevino na podlagi sedanjih političnih komponent, ni še končana in tudi še ne bo tako kmalu končana. V eminentnem državnem interesu pa bi bilo, da se ta borba čimprej konča z zmago novega političnega življenja. Zakaj smo pa hoteli ravno državo, če se ne moremo otestiti starih političnih gesel, ki niso več uporabna za nove razmere? Ali ne zato, da napravimo enkrat konec vsemu, kar nas je tlačilo prej in da si zgradimo svoj nov državni dom? Če pa smo si zgradili enkrat nov državni dom, ne spada vanj več stara in črvena hišna oprava, ampak tudi novo pohištvo, trdno in solidno in lepo.

8. novembra se bo treba odločiti, kaj hočemo: ali hočemo še vedno gledati žalostne politične ostanke stare dobe, ali pa se hočemo odločiti za novo življenje, ki naj vzklije iz starih političnih razvalin?

Nobenemu poštenemu in pametnemu državljanu ne bo težko na to vprašanje odgovoriti javno!

Zaključek mednarodne letalske konference

Bukarešta, 15. oktobra. AA. Konferenca za letalstvo je končala svoje delo. Na snočnji poslednji seji so sestavili protokol o razpravah in sprejetih sklepih. Uradno poročilo o delu konference še ni bilo objavljeno. Angleški letalski minister, ki je prisostvoval konferenci, je snoči nenadoma odpotoval v London, kamor ga je poklicala vlada.

Bukarešta, 15. oktobra. AA. »Diminacija« poroča, da sta bila včeraj o priliki lova na kraljevem lovišču lahko ranjena italijanski letalski minister Balbo in nemški poslanik Sulenberg.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 15. oktobra. (d). Na Tirolskem in Salzburškem pretežno jasno, zelo hladno, v prostih legah jutranji mraz; v ostalem delu Avstrije: razjasnitev, zelo hladno, severozahodni vetrovi.

O čem bosta govorila Hoover in Laval

Izjava g. Laval — Nov Hooverjev načrt za razorožitev

Pariz, 15. oktobra. AA. Predsednik francoske vlade Laval je izjavil zastopnikom angleškega in ameriškega časopisja v Parizu, da njegovemu sestanku v Washingtonu ne gre pripisovati značaja konference, marveč da bodo to le svobodni, neovirani in povsem odkritosrčni pomenki o vseh važnejših vprašanjih sveta. Dogodki so pa tudi taki, da ne izključujejo takojšnje solucije.

Pariz, 15. oktobra. AA. Minister Flaudin je imel z Moretom in z ravnatelji različnih ministrstev sestanke, na katerih so razpravljali o vprašanjih, ki bodo na dnevnem redu v Washingtonu.

Pariz, 15. oktobra. AA. Predsednik francoske vlade Laval se je davi sestal z nekaterimi poslanci. Med drugimi so bili na tem sestanku poslanci Herriot, Caillaux, Marin, Loucher, Berenger, Fabry, Messiny,

Paul Boncour. Laval je pojasnil nekatere točke svojega predstoječega potovanja v Washington.

Pariz, 15. oktobra. n. V pariški izdaji »New-York Herald« je izšla vest, da je predsednik Združenih držav Hoover pripravil nov predlog za razorožitev, ki doleča znižanje oboroženih sil za vse države za 20—25%. List pravi, da so na ta predlog že pristale vse države, med njimi tudi Nemčija in sovjetska Rusija. V washingtonskih političnih krogih pričakujejo, da bo ta predlog sprejela tudi Francija. O njem se bosta pomenila Hoover in Laval na svojem sestanku. Na washingtonskem sestanku bo Laval poleg tega govoril s Hooverjem tudi še o vprašanju vojnih dolgov, reparacij in zletaga standarda ter o finančnem sodelovanju držav, da se vzpostavi zaupanje med ljudmi.

Debata o deklaraciji nemške vlade

Dingeldeyevi prijatelji in nova socialno-delavska stranka bodo glasovali proti Brüningu

Berlin, 15. oktobra. d. Pri nadaljevanju debate o vladni izjavi v nemškem državnem zboru je imel z danes krščansko-nacionalni poslanec Simpfendorfer glede zunanje politike in zahteval, da se morajo vse sile naroda staviti v službo narodne osvoboditve. Porabiti se morajo v boju za spoštovanje in za enakopravnost med velesilami. Za diktaturo pa njegova stranka ne bo nudila roke v pomoč.

Poslanec Dingeldey (nemška ljudska stranka) je izjavil, da se v tem času ljudske stiske ne smejo sile naroda še dalje prepuščati obupu in opoziciji. Te sile je treba pritegniti k sodelovanju. Treba jim je dati možnost, da sodelujejo pri odgovornosti polnem vladanju države. Seveda pa odklanjamo metode nemških nacionalcev, toda mislimo, da je brez izgledov poskus državnega kancelarja, da bi izvedel svoj program s socialnimi demokrati. Iz vseh teh vzro-

kov kljub zaupanju, ki ga imamo osebno do kancelarja, nismo prepričani, da bi mogel naš narod po tej poti prestopiti težko zimo. Moji prijatelji zato nikakor ne morejo podpirati vlade dr. Brüninga.

Nato je govoril še poslanec Leicht (bavarska ljudska stranka), ki je dejal: Da zaupanje v Nemčijo ni še bolj padlo, je pripisati osemi in imenu dr. Brüninga. Govornik pozdravlja, da je državni kancelar tako odločno odklonil vse inflacijske načrte. Njegova stranka bo glasovala za vlado.

Dalje so govorili poslanec Weber za državno stranko, poslanec Ziegler za novo socialno delavsko stranko, ki je izjavil, da bodo njegovi prijatelji glasovali proti vladi, poslanec Aufheiser (socialni demokrat), ki polemizira s harzburgskimi govorniki, poslanec Döbrich (podeželsko ljudstvo), ki je obljubil vladi podporo svoje stranke in drugi. Debata bo šele jutri končana.

Seja ljubljanskega občinskega sveta

Ljubljana, 15. oktobra.

Popoldne ob 17. se je vršila občinska seja v prisotnosti banskega svetnika dr. Borštnarja. Seja je bila kljub obširnemu dnevnemu redu kratka ter se je ob 19. uri že zaključila.

Zupan dr. Puc je med naznanili predsedstva poročal, da je Nj. Vel. kralj izdal novo ustavo, ki je tako širokogrudna, da se lahko udeležuje v njenem okvirju najširše plasti našega naroda. Za ustavo izrekamo Nj. Vel. najiskrenejšo zahvalo.

Finančni minister in ministrski predsednik sta odobrila proračun ljubljanske občine, kakor ga je sprejel občinski svet.

Občinski svet se je udeležil deputacije k gradbenemu ministru dr. Kramerju in ga je prosil, naj vpliva na bansko upravo, da se čimprej začeljuje pogajanja glede elektrifikacije naše banovine, pri kateri je prizadeta ljubljanska mestna elektrarna kot najmočnejša proizvajalka elektrike. Gospod minister je obljubil svojo pomoč.

Maršal dvora nas je obvestil, da je Nj. Vel. kralj odobril, da se zavetišče za onemogle, ki ga gradi ljubljanska mestna občina za artilerijsko vojašnico, imenuje Dom kralja Aleksandra.

Zupan dr. Puc se je nato spominjal smrti častnega doktorja ljubljanske univerze dr. Marjona in je navajal njegove zasluge za univerzo, za Ljubljano in za ves slovenski narod, žalje smrti dr. Krisperja, ki si je priboril neveljavih zaslug za povzdigo tujskega prometa in smrti notarja Hudovernika, predsednika Ciril Metodove družbe, ki ima mnogo zaslug, da se je Ciril Metodova družba razvila v mogočno obrambno organizacijo.

Poročila finančnega odseka

Na predlog referenta obč. svet. Tavčarja je občinski svet soglasno sklenil: Dovolji se nakup dveh mask proti strupenim plinom za poklicne gasilce in dovolji v ta namen kredit v znesku 5000 Din. — Dom in mir, reg. zadruga z om. zavezo, se oprosti prirastkarine v svojstvu prodajalke oz. kupovalke. — Jugoslovanska sokolska matica si je pridobila pravico, da natisne propagandne slike na poštne dopisnice. Za 50 tisoč komadov zahteva 6250 Din. Mestna občina nakupi 100.000 poštne dopisnice s slikami Ljubljane za 12.000 Din. — Ivanu Vojkoviču se odpiše dolžna najemnina. — Za provizijsko ograjo v drevesnici centralnega šolskega vrta se dovoli 10.000 Din. — Bratoma M. in C. Slaniču se odproda 596 kv. m mestnega zemljišča v Koleziji po 14.— Din. — Pritožbe proti predpisu prirastkarine Josipa Jamnika, Emila Auersperga in Marijeda Pavličeve se odklonijo, prošnji Josipa Pretnarja pa se ugodi v toliko, da se mu zniža prirastkarina od 13.570 Din na 3813 Din.

Poročila gradbenega odseka

Na predlog referenta podžupana prof. Jarca je bilo sklenjeno: Ugodi se prošnji v smislu načrta in pogojev komisijskega zapisnika za parcelacijo zemljišča Anice Lesjakove, Franca Bregarja, Rajka Turka in družbe American Motors. — Odbori se brezplačen odstop sveta za regulacijo Malega grabna. — Razlastitveno postopanje zemljišča Ane Trdinove za podaljšanje Kotnikove ulice se odloži. — Ponedelja Jakoba Grabarja za odkup sveta se odkloni in predlaga zamrzava sveta na Pekovskem svetu. — Francu Zeleniku se proda 500 kv. m mestne parcele po 20 Din za kv. m. — Cirilu Tavčarju se odproda 90

stanovanj ca Din 700.000— porabi, kakor sledi:

1. Din 400.000— za refundacijo izrednih dohodkov mestne občine akontiranih posojil na račun od ministrstva za finance z rešenjem z dne 25. julija 1930 br. 38.587 odobrenega garancijskega posojila do zneska Din 400.000.—

2. Din 117.000— za refundacijo prav tako izrednih sredstev mestne občine začasno akontiranih posojil za zgradbo barak.

3. Ostanek okroglo Din 183.000— pa za dovoljenje novih posojil onim strankam, ki si žele zgraditi barake pod prej navedenimi pogoji.

Vsa ta posojila naj se dajo strankam brezobrestno in se morajo odplačati v roku do največ treh let, računši od dne, ko je bilo posojilo stranki izplačano.

Odplačilo mora mestna blagajna odvajati redno vsak mesec mestni hranilnici ljubljanski.

Obresti in amortizacija pa naj krije mestna občina iz rednih dohodkov.

Tajna seja

Na predlog referenta dr. Ravniharja je bilo sklenjeno: Vdovi po umrlem pogrebem aranžerju Ivanu Bajdi se podeli vdovina v znesku 8112 Din in posmrtna četrt v znesku 6000 Din. — Razpisana služba mestnega zdravnika se podeli sekundarju internega oddelka splošne bolnice dr. Marjanu Ahčinu. — Dohodarstvenega preglednika Franca Gevšnika se radi boleznih upokoji za dobo enega leta. — Inž. Stanislavu Jesihu se dovoli za časa aktivnega vojaškega službovanja dopust in se mu obenem zagotovi dosedanje službeno mesto. — Licejskemu profesorju dr. Sranku Škerlju se podaljša brezplačni dopust še za dobo šolskega leta 1931/32. — Licejskemu profesorju Pavlu Grošlju se podaljša dopust do zaključka prvega semestra.

Imenovanje

Beograd, 15. oktobra. Z ukazom Nj. Vel. kralja je postavljen za višjega pristava v 7. skupini in šefa sekcije za vzdrževanje proge v Zidanem mostu Karlo Planjšek, višji pristav iste skupine sekcije za vzdrževanje proge v Ljubljani.

Beg zlata iz Amerike

Newyork, 15. oktobra. n. Federal Reserve Bank je v terek odposlala s prekoceanskimi parniki v Francijo 12.895.600, za Svico 60.000, za Holandijo 130.000, za Belgijo 44.000, za Švedsko 30.000, za Gdansk 515.000 dolarjev zlata. Banka alzar Preres je sporočila, da je vkrcala na parnik »Evropa« 6.940.000, na »Akvitanija« pa 3.335.000 dolarjev.

Pariz, 15. oktobra. n. Zaradi govoric o nevarnostih, ki prete položaju dolarja, so ameriški finančniki objavili vest, da znaša zlata podlaga USA še vedno 45 milijard dolarjev, odnosno 9 odstotkov bankovcev v obtoku.

Roparski napad na budimpeštansko banko

Budimpešta, 15. oktobra. n. Danes popoldne je bil izvršen na komercialno banko, ki stoji pred borzo, na najprometnejšem delu mesta, napad. Pred banko sta pridvela na kolesih dva maskirana mladeniča, udrla v banko in ustrelila štirikrat v zrak. S tem sta hotela zastrašiti uradnike in občinstvo. Eden od obeh je nato v banki strahoval navzoče z dvema revolverjema, ki jih je imel naperjene vanje, drugi pa je med tem grabil bankovce, ki so ležali na mizah. Pobrall je okrog 70.000 pengő. Nato sta oba napadalec sedla zopet na kolesi in hotela odbrzati. Slučajno pa je stal pred banko neki mož, ki je enega napadalec vrpel z biciklja. Ta je še na tleh ležeč začel streljati. Med tem časom pa je drugi napadalec brez sledu izginil. K sreči so strelji razbili samo okna na banki. Ljudje, ki so prihiteli, so premagali mladega razbojnika in našli pri njem še vsoto ter jo vrnilo banki. Pri napadalcu so dobili tudi tri brovnine najmodernejšega tipa s preko 100 naboji. Vse to orožje izvira iz vloma v znano trgovino orožja, ki so je pred nedavnim neki zlikovci oropali. Sedaj je policija našla tudi te razbojnike. Prijeti razbojnik se imenuje Jože Bonya. Star je 18 let in je pekovski vajenec. Njegov pomočnik je Sandor Ondy, ki je tudi pekovski pomočnik.

Velika ribiška nesreča v Zadrskem kanalu

Sibenik, 15. oktobra. k. V zadrskem kanalu se je snoči ob pol 11. dogodila velika ribiška nesreča. Nenadoma je začela pihati huda burja, ki je prevrnila ribiško ladjo. V čolnu je bilo 8 ribičev. Eden od njih, Mate Kurtin, ki je bil 43 let star in je bil oče 8 otrok, je čez nekaj minut utonil. Druga dva sta se skušala rešiti s plavanjem, vendar pa o njih do sedaj ni nobene sledi. Zato mislijo, da sta tudi ona našla strašno smrt v valovih. Ostalih pet se je obdržalo še na vodi v obupni borbi na življenje in smrt. Čez kake pol ure je 50 m od njih priplov mimo italijanski parnik »Francesco Morosini«, ki pa je takoj zginil, čeprav so morali na ladji slišati obupne klice na pomoč. Šele čez dve uri čakanja se je pojavil parnik »Petina«, last Hinka Bertolota. Šele moštvo te ladje se je po velikem naporu posrečilo rešiti četvorico ribičev, med tem ko je peti, 17letni Josu Jurina, v zadnjem trenutku izgubil »vest in izgubil v valovih.

Požar in panika v cerkvi

Bukarešta, 15. oktobra. n. V katedrali v Jasuju se je včeraj popoldne zaradi kratkega stika vnel požar. V cerkvi so imeli ravno neke pobožnosti. Ljudstva se je lotila nepopisna panika, vsi so se rinitli proti izhodu in pri tem pomandrali več ljudi. Štirje so bili težko ranjeni, 6 jih je pa bilo lažje ranjenih.

Žrebanje srečk državne loterije

Beograd, 15. oktobra. k. Pri današnjem žrebanju srečk 5. razreda XXII. kola državne razredne loterije je bila za nagrado 30.000 Din izžrebana srečka št. 48.110, za nagrado 20.000 Din pa srečka št. 22.614.

Šoštanj za prizadete po suši

Šoštanj, 14. oktobra. Prošnji oblastnega odbora Rdečega križa v Ljubljani, naj pomaga nesrečencem, ki so v mnogih predelih naše države utrpeli veliko škodo zaradi dolgotrajne suše in trpe pomanjkanje, tudi Šoštanj ni ostal gluha. V ponedeljek 12. oktobra je krajevni odbor Rdečega križa v Šoštanju sklical k sebi razen odbornikov društva tudi predstavnike cerkve in predsednike vseh društev ter uplívne meščane, ki so sklenili po geslu »dvakrat da, kdor hitro da«, da pošljejo kot prvo pomoč 2000 Din oblastnemu odboru Rdečega križa v Ljubljani, da jih pošlje na pristojno mesto. Organizirala se je nabiralna akcija in storili koraki, od katerih je pričakovati še izdatnih prispevkov.

Elektrifikacija ožje Dolenjske

Trebnje, 14. oktobra. Po nalogu min. in kr. banske uprave v Ljubljani za določitev višine in načina za izvedbo elektrifikacije Trebnjske in naše ožje Dolenjske, je županstvo Trebnje sklicalo danes, t. j. 16. t. m. ob 16. uri v občinski pisarni v Trebnjem sestane vseh interes. občin, strokovnjakov in izvedencev kr. banske uprave. K temu razgovoru, ki bodo odločilne važnosti, se vabijo tudi zainteresirani krogi, ki jim je razmah in gospodarski napredek kraja pri sre. Želimo iskrenega sodelovanja in pomoči vseh, zato vabimo vse, da se današnjih razgovorov v občinski pisarni v Trebnjem udeležijo. Vsakdo s svojim nasvetom dobrodošel!

Cene in zaslužki

Beograjsko časopisje se je te dni bavilo z vprašanjem razmerja med cenami in zaslužki v Beogradu in je prišlo do zaključka, da je naša prestolnica najbolj siromašno mesto. Prav nič boljše ali pa še slabše je tudi v našem obmejnem Mariboru. Maribor je mesto uradništva, delavstva, male trgovine in obrti in tudi industrijska podjetja so mala ali le srednja; veleindustrije tu ni. Kako je plačano državno uradništvo, je znano, a tudi zasebno ni na boljšem, dočim je zaslužek delavstva bil že poprej nezadosten za dostojno preživljanje, sedaj se pa teden za tednom slabša. Kljub temu se cene stanovanj niso prav nič znižale in niso v nobenem zdravem razmerju z zaslužki. Največja disonanca pa je med cenami industrijskih proizvodov in med cenami agrarnih produktov ter plačami in mezdami. Vsa blaga za obleke so dosti predraga za naše splošno stanje cen in zaslužkov; prav isto velja tudi za razne druge potrebščine, ki so v vsakdanjem življenju neobhodne. Nujnopotrebno bi bilo tedaj, da bi se tudi najemnine in cene industrijskih izdelkov prilagodile našemu standardu. To vprašanje bo treba resno načeti, če hočemo, da se prepereči še večje obubožanje-ljudstva.

Trg Studenice dobi vodovod

O pomanjkanju pitne vode v trgu Studenice tik Poljčan smo sivočasno že pisali. Izletniki, ki so hodili skozi ta romantični kraj in se zaustavljali tam, so se upravičeno pritoževali nad tem nedostatkom. Upravičeno, ker je tam na samostanskem dvorišču neusahljiv rezervoar, ki ga z dobro pitno vodo polni živi studenec in bi se tako z ne prevelikimi stroški moge zgraditi vodovod, ki bi služil vsemu trgu. Uvidevni občinski odbor je sicer že več let deloval na tem, ali je naletel vedno dosedaj na razne ovire. Sedaj pa kaže, da je gradnja vodovoda v Studenicih pred durmi.

Pristojno sresko načelstvo je namreč zavedno prošnjo ugodno rešilo, s pripombo, da mora občina prevzeti nase vse stroške, ki se tičejo gradnje vodovoda. Ker tržka občina, hoče na vsak način preskrbeti občane z vodo, soglašala s prevzemom vseh stroškov nase, je za gradnjo prosila zdaj še banovino, ki bi poslala na lice mesta svoja izvedenca, nakar se bo z delom takoj pričelo.

Tako bo Studenice, ki nima v kraju razen samostanskega sicer nobenih studencev, vendar

dobilo vodovod in z njim potrebno pitno vodo. Hvalevredno je prizadevanje napredne občine, ki se ne straši stroškov, ko gre za splošen napredek in korist. In tako tu številni izletniki, ki v poletnem in zimskem času obiščejo ta starodavni trg, ki je lepo izhodišče na B o č, kmalu ne bodo imeli več povoda godrnjati, da v kraju pri nobeni hiši namreč ne najdeš pitne vode — Eden od številnih izletnikov.

Akcija za znižanje stanovanjskih najemnin

Poslanica bana dr. Marušiča zvezi hišnih posestnikov

Ljubljana, 15. oktobra. Glede na inicijativo, katero je prevzela Pokrajinska zveza hišnih posestnikov za Slovenijo, in z namenom, da tudi s svoje strani podkrepji upravičeno zahtevo po znižanju stanovanjskih najemnin, je ban Dravske banovine naslovil na imenovano Zvezo sledeči dopis:

Pokrajinski zvezi hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Z velikim zadovoljstvom sem prečital Vaš poziv: »Vsem hišnim posestnikom, zlasti ljubljanskim«, ki ste ga objavili v svojem glasilu »Moj dom« in ki je bil nato ponatisen tudi v dnevnem časopisju. Pravilno pojmuječi socialne potrebe sedanje dobe ste naslovili resen in temeljito motiviran apel na vse svoje člane, naj ne odklanjajo brez vzroka oddaje stanovanj najemnikom z otroci in pri določanju višine najemnin upoštevajo splošne gospodarske in draginjske prilike v zemlji. S tem ste pokrenili pravičen način rešitve dveh perečih vprašanj stanovanjskega problema in sicer ravno onih, ki sta v zadnjem času povzročala zlasti socialno in gospodarsko šibkim slojem obilo gorja in nesreče.

Pridružujem se v celem obsegu razlogom in zaključkom, ki jih navajate v svojem pozivu. Izven vsakega dvoma je, da so najemnine v večjih mestih in predvsem v Ljubljani mnogo previsoke, ker daleko presegajo predvno zlato pariteto. V dobi, ko so znatno padle cene življenjskih potrebščin, ko se pod pritiskom obče gospodarske krize znižujejo prejemki državnih in zasebnih uslužbencev in delavcev, je zahteva po restrikciji stanovanjskih najemnin upravičena in zasluži, da jo

prizadeti uvažujejo. V interesu hišnih posestnikov pa je, da sami po lastni volji in prednostnosti pristopijo k reviziji stanovanjskih najemnin in jih spravijo v sklad z načeli socialne pravičnosti in obstoječim dejanskim položajem. Jasno je, da bo, ako ostane sedanje nemogoče stanje, država primorana vzeti svoje državljane v zaščito in zakonskim potom rešiti to vprašanje v smislu načel, ki ste jih izrazili in utemeljili v svojem pozivu.

Zahvaljujoč se Vam za pravilno pojmovanje in dobro voljo, ki ste jo pokazali s tem svojim apelom, Vas prosim, da delujete pri včlanjenih hišnih posestnikih z vso energijo na to, da se najemniške cene stanovanj čimprej primerno znižajo.

S svoje strani hočem budno slediti nadaljnjemu razvoju od Vas započete akcije ter pozivljem tem potom vse hišne posestnike, da po pravilni oceni v Vašem apelu vsebovanih razlogov doprinesejo prostovoljno svojo žrtev k omiljenju sedanje gospodarske in socialne krize.

Ker je njihova odločitev nujna in ne trpi odlaganja, zato naj hišni posestniki svoje tozadevne ukrepe do 31. t. m. sporoče pristojnim sreskim načelnikom, odnosno mestnim načelnikom v Ljubljani, Mariboru in Celju ter naj navedejo poleg najnujnejših krajevnih podatkov o svojih hišah ime in poklic strank, katerim se je najemnina znižala, število stanovanjskih prostorov ter višino dosedanje in znižane najemnine.

Prednji dopis je istočasno priobčen vsem v prednjem odstavku omenjenim oblastvom in bo objavljen tudi v dnevnem časopisju.

AA. Ban: dr. Marušič I. r.

Zavod za preizkuševanje poklicnih sposobnosti v Zagrebu

Prvi poskus uporabe psihotehnike v praktičnem življenju pri nas

Na pobudo zagrebške Zbornice za trgovino, obrt in industrijo bodo v Zagrebu otvorili prvega novembra zavod za preizkuševanje poklicnih sposobnosti. Za ustanovitev tega zavoda se je mnogo prizadeval zlasti zagrebški vseučiliški profesor znani psiholog dr. Ramiro Bujas. Ta je izjavil zagrebškemu novinarjem glede tega zavoda med drugim takole: Zavod za preizkuševanje sposobnosti bo otvoren v poslopiju obrtne šole. Vse potrebne aparate bo dal na razpolago za začetek psihotehnični zavod zagrebške univerze. Učence bodo preizkušali glede njih duševnih in telesnih sposobnosti. Na ta način bo onemogočen vstop v poklice onim, ki za te poklice nimajo sposobnosti. Telesno sposobnost za poklice bo ugotovil zdravnik. Psihološko preizkušnje bo pa izvršil izkušen psiholog. Pri posvetovalnici za izbiro poklica bodo tako sodelovali zdravnik, psiholog, pa tudi mladina in šole. Nekaj mesecev pred koncem šol. bodo šolske uprave, šolski zdravniki in učenci sami izpolnili posebne pole, katere jim bo poslala posvetovalnica. Psiholog bo preizkušal duševne sposobnosti po znanstveno dokazanih metodah. Za vsak poklic so potrebne posebne sposobnosti. Te bodo ugotovljale s posebnimi aparati, ki dajo zanesljive in praktične rezultate. Pokažejo sposobnost za koncentracijo, vzdržljivost, jakost mišljenja itd. Po preizkušnji bo kandidat dobil nasvet, v katerem poklicu se more s svojimi sposobnostmi najbolj uveljaviti. Učence, ki si bodo po teh navstih izbrali neki poklic, bo imela posvetovalnica še vedno v evidenci, med tem ko bodo v delavnicah, da bo na ta način kontrolirala

pravičnost svojih nasvetov in njih uspehov v praksi.

Uporaba psihologije v praksi je imela doslej že velike uspehe v raznih področjih. Preizkuševanje inteligence pri šolski mladini je dalo mnogih pobud za vzgojo duševno zaostale dece ali za izbiro sposobnejših otrok. Preizkuševanje inteligence mnogo uporablja tudi medicina. Psihijatri razločuje več stopenj inteligence. Psihijatri z njeno pomočjo pregledajo splošno živčno stanje bolnika itd. Tudi kriminalistiki je praktično uporaba psihologije mnogokrat dobrodošla. Z njo razrešijo mnogokrat zamotane probleme o krivdi zločincev. Največjo praktično uporabo pa ima dandanes v gospodarstvu, t. j. v industriji, prometu in trgovini. Najbolj se je razvila psihotehnika med svetovno vojno. Preizkuševali so vojake glede sposobnosti in uporabnosti pri volanu, pri pilotiranju, v radio-telefografiji itd. Na ta način so izbrali najspodobnejše za določene službe in tako prihranili mnogo materijala in ljudi. H koncu je profesor Bujas izrazil svoje veselje, da so v Zagrebu ustanovili tak zavod, katerega bosta po njegovem mnenju in želji z uspehom vodila ravnatelj obrtne šole Forenbauer in profesor na učiteljsko Pregrad.

Trebnje

Ukradeno kolo. Pred dnevi se je mudil v Trebnjem trgovec g. Jurij Brovet iz Starega trga. Neznani uzmogiv mu je kolo ukradel, ko se je mudil pri nekem trgovcu. Orožništvo krivca išče. Lastnik trpi nad 500 Din škode.

Mednarodni kongres frizerjev v Parizu

Od 25. septembra do 5. oktobra t. l. se je vršil v Parizu mednarodni kongres frizerjev pod pokroviteljstvom 80 let starega Mr. Marcela, izumitelja ondulacije z. Železom. Kongres sam je bil prirejen v počastitev osemdesetletnice tega zaslužnega moža. Zastopanih je bilo na njem 25 narodov in tudi nas Jugoslovanov ni manjkalo. Slovenijo so zastopali gg. Vili Franchetti, Metod Podkrajšek ml. in P. Habichl za tvrdko E. Navinšek, vsi iz Ljubljane, ter na dalje tudi znani damski frizer g. R. Grobelnik iz Celja.

Pariz, središče mode in lepote, je aranžiral v treh velikanskih, nepopisno lepih dvoranah najmodernejše linije nad 1500 frizur. Tako frizure z železom ter trajno in vodno ondulacijo. Dalje smo videli oddelek za negovanje lepote, masaža in šminkanje, najpopolnejše aparate za trajno ondulacijo in nov, brezhiben način barvanja las.

Na kongresu so bile zastopane tudi vse poznane pariške tovarne parfumerij in kozmetike, kakor »Corty«, Houbigant, »Piver«, »Dixor« itd. Kongres je bil združen tudi s posetom omenjenih tovarn, kjer so nam prijazni in ljubozni aranžerji natančno razkazovali vse stroje in druge pripomočke za izdelovanje parfumerije in kozmetičnih sredstev.

Omeniti je treba predvsem, da na razstavi prevladujejo čez dan izključno kratki lasje, naznačeni nekoliko za »buby«, tako da gornji lasje pokrivajo fazono, dokler še niso frizurani, oblika glave pa mora biti čim manjša. Na vratu se kaže le lahak prehod na možko obliko, naznačen v mali konici. Valovi so poševni, s čimer prihajajo bolj do veljave; ušesa so več ali manj prosta, frizura pa v celoti majhna in prikladna. Vrnili smo se s kongresa, očarani od Pariza in obogateli z novostmi, ki nam jih zares dá lahko samo Pariz.

Letošnji mošt in pretepi

Škocijan, 12. oktobra. Zopet se je pokazalo, kako nevaren in kakšno moč ima alkohol, da napravi iz miroljubnih fantov podivjance in iz prijateljev sovravnike.

V nedeljo se je vršilo vsakoletno žegnanje na Velikem Vinjvrhu v cerkvi sv. Jožefa. Od različnih strani se je zbralo mnogo ljudi. Za časa maše se je takoj videlo, da letošnje žegnanje ne bo poteklo brez fantovskih spopadov. Fantje so pili že pred mašo in razgretih glav so se vračali domov. Ob potu iz Velikega Vinjvrha do Bele Cerkev se nahajajo številne zidaniče in vinočohi, mošta je dovolj je poceni in tudi močan je že; pregovor pravi iz buče se ga nasuče. Tudi brata Anton in Ignac Vidmar sta posetila žegnanje in tudi mošta se nista branila. Vesela in vriskajoča stado spela v Belo Cerkev. Pri trgovini g. Poglavca sta srečala Haselnovega hlapca iz Kronovega Alojzija Petana. Začela so se prereknja in kar je skočil Petan proti Ignacu Vidmarju in ga vrigel na tla. Ko je brat Anton videl, da njegovemu bratu slaba prede, mu je skočil na pomoč. Potegnili je nož in sunil Petana v nadlaht desne roke in mu zadal okrog 10 cm dolgo, zvejačo rano, nakar se je slednji zgrudil na tla. Posestnik Ajdnik je nato Petana po kaku uri naložil na voz in odpeljal v novomeško bolnico k usmiljenim bratom v Kandijo.

Z nožem in kolom

Litija, 15. oktobra. V Koročiji so se zbrali v gostilni prijatelji poškodovanega Lojzeta, ki jo je v nedeljo skupil v prepiru, kakor smo že poročali. Beseda je dala besedo in fantje so se zopet stekli. Na stala je zmeda, iz katere je nekdo obupno kričnil: »Stisnil me je!«

Pretepa je bilo hipoma konec. Gruntarjev Janez je pa ležal z rano v plečih, iz katere je tekla kri.

Janezovi prijatelji so se nato lotili napadala Franceta. Ta jim je odnesel ob času pete zato je pa dobil prvi, ki je prišel pod kol neki Škaričev. Zopet sta pela nož in kol, seveda alkohol nima pri vsem najmanjše krivde.

Gledališče

»Vest« v drami

Po premijeri.

V teh zadnjih sezonah je dal režiser Debevec s svojimi odrskimi ustvaritelji delu našega gledališča neizbrisen pečat. Premijero za premijero smo pričeli, kako se pod njegovimi rokami dan za dnem odpirajo nove globine in nova obzorja ustvarjanja našega teatra in kako se dan za dnem, obsvetljene od njegovega ostrga, v notranjost uprtega pogleda, razgrinjajo pred nami duša časa, duša človeka in bistvo vseh reči v vseh njihovih neskončnih varijacijah teme in svetlobe, zmage in poraza, življenja in smrti. Sredi jalove revščine vsega umetniškega in kulturnega dejanja in nehanja, spričo plahe, izgubljene nemoči vsega kvsku stremčega prizadevanja naših mladih tvornih rodov, spričo vse brezupne brezidejnosti in nizernosti skoraj vsega, kar se dandanes pri nas in med nami godi, je Debevečovo delo pri našem gledališču menda edini nesporni in brezkompromisni fakt živega dela in edina resnična, nediletantska daritev, ki jo je mladi rod prinesel slovenski umetnosti in kulturi. Premijere Debevečevih režij so za vse, kar nas je mladih, postale prazniki silnih triumfov borbe za zadnjo, najvišjo proslavitev človeka pod soncem, te premijere so nam postale kakor svetle, v skalo sekane stopnice do najvišjega solnca in do zadnjega brezdanejnega dna, postale so meso in kri naših majhnih brezupnih bojev za novo podobo sveta. Premijera Rostandove Vesti je bila za Debeveca in igralce, za gledališče in za nas nov takšen triumf in zavoljo tega je iz

dejstva, da je k resničnemu umetniškemu dogodku prišel samo precej žalostno prazen teater, kričala težka obsodba na malobrižno pravnost — pa tudi na mladino katere odsotnost pri takšnih stvarih je pred Bogom in ljudmi še sedemkrat težji greh.

Drama Mauricea Rostanda je lepo, veliko delo, od njegove misli in volje do naše notranjosti je samo kratek korak. Rostand je mlad človek, toda iz fabule in iz duha njegove drame se da razbrati podoba mogočnega, po strahotnem dejstvu svetovne vojne prelomljene, razdvojenosti osebnosti, ki je pa vendar znala skozi ves kaos in vihar oti se toliko nekdanjega dobrega, nerazstrojenega predvojnega človeka, da je njegov umetniški napor lahko izvenel v ideal bolj zmagovito zavzema in obvladuje evropsko in svetovno književnost. Doživlje svetovne vojne pri Rostandu v marsičem slično kakor pri drugih evropskih pisateljih, ki so v zadnjih letih zasloveli s svojimi vojnimi romanji in dramami; toda Rostandova drama je vendarle globlje, človeško dragocenejše delo kakor večina te književnosti: Rostandu ni bilo do tega, da bi v kričeh barvah in tonih naslikal strahote strelskih jarkov in fronte, njemu je bilo samo do tega, da pred vsem svetom razgrne samo neizbrisno, usodno razdejavanje, ki je še po letu 1918., skozi vsa leta takozvanega mira, ostalo v duši človeka, ki je na fronti ubijal in ubil. Najbrž med vsemi milijoni ljudi, ki so v letih 1914—1918 hodili po deželah Evrope, da bi na vseh mejah in poljih po vseh mestih in v vseh ubijali druge ljudi, ki bi jim kjerkoli prišli nasproti, najbrž ni bilo med vsemi temi

milijoni, ki so ubijali in jim je šlo po sreči, da niso bili ubiti sami, niti enega Marcela, ki bi se mu niti po letih ne plegla težka vest in ki bi hotel za svoje dejanje za vsako ceno najti spravo pri Bogu in pri ljudeh in za vsako ceno poravnati svoj vnebovpihoči račun. Toda Rostand je moral tudi tega neznanega vojaka svetu poklicati pred oči, tega neznanega vojaka, ki mu ni bilo dano, da bi padel na polju slave in časti in ki je padel samo v sebi, samo v strahotno brezdno svoje žive, pravične, vso grozo stvari čuteče duše, da bi vsi zavržni učinki plazu, ki se sproži ob uri vsake vojne napovedi z vso neznanako silo prišli na dan. Rostand ni človek iz prav najmlajših rodov, ki so se privadili vsem zadnjim razdejanjem in ponižanjem človeka mirne duše gledati v oči in ki so se privadili, odgovodovati se vsem čarom in vsem iluzijam o velikem, Bogu podobnem človeku na svetu, o tem idealu, ki je morda ena največjih dediščin naše stare, odmirajoče kulture; Rostandu je v luči tega gledanja vojna bolj osebno-etični problem kakor pa vprašanje svetovnega in družabnega reda, ki se zrcali v vseh dejanjih slehernega človeka in ki živi v slehernem žarku, sleherni kapljici krvi, ki jo kjerkoli potohi kdo. Toda njegova drama je mimo vsega veliko, živo dejanje in iz njegovega duha se vnema tisti božji ekrazit, ki ruši trhle mostove starega sveta in vrta tunele do tja, kamor vsi gremo. Delo je vredno že samo od sebe, da vzbudi v javnosti pozornost. Dvakrat pa je delo vredno ljubezni po ustvaritvi, ki so jo režiser in igralci dali na našem odru. Režiser se je do dna, do bistva poglobil v stvar, nobena črka, nobeno znamenje se ni izognilo sili njegovega oblikovanja. Drama sama je po svoji podobi odtegnjena prosta, vulgar-

ni resničnosti, nje dejanja in konflikti so kakor težki simboli, stvari se godijo bolj za molkom besede kakor v nje hrupu, duša je njen svet. In iz dna duše je vrela ustvaritev na odru. Debevec (Marcel) je tudi kot igralec našel dovolj žive sile za svojo podobo tega izgubljenega, skoraj na samo smrt obsojenega človeka, ki se ob zadnji uri še vjame ob razumevanju sočloveka. Vtis njegovega lika je bil silovit. Boltarjeva je dala svoji Angeliki toliko lepe, prične preprostosti in toliko tiste resnične, brezupne razdvojenosti, da je bila njena kreacija med najsvetlejšimi tega večera. Maria Vera (Luiza) je bila čudovita mati, ki vse razume in vse ve in ki ima v predalih svoje misli in svoje duše skritih mnogo tajnih reči, mati, ki ji nikoli nobena stvar ne more zatemniti čela in srca. Skrbinšek je v profesorju Holderlinu ustvaril novo svojih iz dna živetih kreacij. Med ostalimi (Železnik, Bratina, Kralj, Rakarjeva), ki so vsi vsak zase vredni omembe, naj še posebej podčrtam Bratino kot knjigarnarja, žigar epizodna vloga je zrasla do posebnega doživljetja. Fri.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama
Petek, 16. oktobra: Zaprt.
Sobota, 17. oktobra: Vest, Red E.
Nedelja, 18. oktobra: Takšna je prava. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Opera
Petek, 16. oktobra: Zaprt.
Sobota, 17. oktobra: Lucerna. Red D.
Nedelja, 18. oktobra: Viktorija in njen huzar. Izven.

Jz Dravske banovine

d G. Ban dr. Drago Marušič v petek 16. oktobra ne bo sprejemal strank, ker bo službeno zadržan.

d Nov komisar OUZD v Ljubljani. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je razrešil dolžnosti komisarja OUZD v Ljubljani dr. Miho Krika in imenoval na njegovo mesto uradnika OUZD Ivana Tavčarja.

d Sprememba pri voliških — Srez Ljutomer. Bila je izpuščena občina Strigova, ki ima tri volišča in sicer: Strigova; predsednik vol. odbora Turko Alfonz, šolski upravitelj. Safarsko. — Polje Ljudevit, učitelj. Zelezna gora. — Sučič Branko, učitelj. — Srez Brežice: Sromlje. — Zupev Slavko, učitelj.

d Nova tovarna za čevlje v Konjicah. Pod tem naslovom smo priobčili pred dnevi članice, da namerava g. Laurich zgraditi v Slov. Konjicah novo tovarno za čevlje. Kakor smo poizvedeli, vest ne odgovarja resnici. G. Laurich je svoječasno samo nameraval tako tovarno ustanoviti.

d Film »V kraljestvu Zlatoroga«. Odbor Turistovskega kluba »Skale« v Ljubljani javlja vsem reflektantom za predvajanje tega filma, da dosedaj še ni došel iz Poljske, kamor je bil poslan preko Zveze planinskih društev kraljevine Jugoslavije in predvajanje o priliki kongresa Zveze slovanskih planinskih društev. Kakor litro nam bo film vrnjen, bo reflektantom po vrstnem redu na razpolago. — Odbor TKS.

d Serija razglednic slikarja Ivana Čarga. Skupno z rudarskim časopisom »Sigurnost u rudnicama«, ki je tudi organ bratovskih skladnic, je akademski slikar Ivan Čargo izdal več serij razglednic »Rudar«. Serija stane po 15 Din. Reprodukcija Čargovih del na teh razglednicah, ki predstavljajo vso bedo in trpljenje rudarjevo in njegove družine, so zanimive in imajo svojo vrednost. Priporočamo vsem, ki so serije prejeli, naj čimprej po priložni položnici pošljejo slikarju Čargu, ki se bori v Beogradu za obstanek, malenkosten znesek.

d Volna, bombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12.

d Zaradi grozne suše je zavladala v nekaterih delih naše države nepopisna beda. Da jih rešimo popolne propasti, prične krajevni odbor Rdečega križa v Ptuj skupno z mestnim načelstvom in prihodnjih dneh z nabiralno akcijo. Zato poziva krajevni odbor Rdečega križa vste in vsakogar, naj nabiralce z nabiralnimi polni ne odslove in naj prispevajo po svoji moči. Spomnite se na izrek: Danes jaz tebi, jutri ti meni!

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal v Ljubljani barometer 767.3, termometer 8.4, relativna vlaga 88%, smer vetra NW2, oblaknost 10, dež (3.8 mm). V Mariboru je kazal barometer 678.4, termometer 7.3, relativna vlaga 94%, smer vetra N6, oblaknost 10. Vsa opazovanja ob 7. uri zjutraj. Najvišja temperatura je bila včeraj v Ljubljani 12.6 (7.8), Mariboru 16.2 (5.8), Zagrebu 25.2 (6.7), Beogradu 22.4 (6.7), Sarajevu 21.9 (2.8), Skoplju 23 (5.6), Splitu 21.5. V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Ljubljana

Petek, 16. oktobra 1931: Gal. Pravoslavni, 3. oktobra: Dionisije.

Nočno službo imata lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

Komorni koncert, na katerem izvajajo gg. Jeraj Karol, Müller Avgust in Svetel Herbert Čajkovskega a-mol in Beethovnov es-dur klavirski trio, priredi Nar. železničarsko društvo »Sloga« v dvorani kina »Ljubljanski dvor« v ponedeljek 19. oktobra ob 20. uri. Čajkovskega klavirski trio je radi obširnosti in tehničnih težko zelo redko na sporedih. Skladba pisana v dveh stavkih z zaključno varijanto, je glasbeni kolos širokih linij in velikih dimenzij. Navzlic velikim tematskim kontrastom, pestrosti varijacij zapuščena delo utis krepke enote, polne najlepših, duhovitih glasbenih zamislekov. Na to mogočno delo sledi še Beethovnov mehki in veseli es-dur trio. Vstopnice v trafikii Pugalj, palača Pokojninskega zavoda na Miklošičevi cesti.

Simfonični koncert orkestra kraljeve garde iz Beograda. Drevi ob 20. uri bo v Filharmonični dvorani II. simfonični koncert letošnje sezone. Spored izvaja tokrat orkester kraljeve garde, ki šteje nad 80 godbenikov. Orkester kraljeve garde je korporacija, ki v Beogradu stalno prireja simfonične koncerte pod vodstvom svojega dirigenta polkovnika Pokornya. V svojem programu ima tekomo 10 let, odkar stalno prireja simfonične koncerte, najznamenitejša dela vseh svetovnih literatur. Orkester ima po večini same prvovrstne moči, je izvrstno uigran in stoji v vsakem pogledu na zelo visoki umetniški stopnji. Oba njegova koncerta, ki sta bila po prevratu v Ljubljani, sta bila prav posebna atrakcija in močno utrdila sloves, ki ga uživa orkester kraljeve garde v Beogradu in v vsej naši kraljevini, saj prireja koncerte tudi v drugih mestih kraljevine. Spored obsega sledeče točke: 1. Wagner: Predigra iz opere »Mojstri pevci Norimberški«, 2. Svendsen: Simfonijska. (Odmor). 3. Gotovac: Dubravka. Orkestlana svita. 4. Saint-Saens: Danse macabre. 5. Čajkovski: Casse-Noisette: Suita za veliki orkester. 6. Binički: Ekvinokej — predigra. Ker je to v večih letih edini nastop orkestra kraljeve garde v Ljubljani, smo

prepričani, da bo naša publika v obilnem številu posetila nocojšnji koncert ter tako pokazala svoje živo zanimanje za velike simfonične koncerte, ki so itak precej redki v našem koncertnem življenju. Vstopnice od 40 Din navzdol v Matični knjigarni. Opozarjamo, da se dobe vstopnice še vseh vrst in cen.

Ravnateljstvo mestne elektrarne Ljubljanske sporoča svojim konzumentom, da mora v nedeljo 18. oktobra od 8 do 16 ustaviti električni tok na trofazni strani na omrežju nekaterih transformatorskih postaj, ker preureja svoje naprave.

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich, 398-2

Zaradi vložitve popravljene mostovne konstrukcije na Martinovem mostu preko Šmartinske (Martinove) ceste ostane 20. oktobra t. l. prehod pod železniškim mostom za pešce in vozila zaprt, in sicer od 7.30 do 17.

Taborc. Današnja pevska vaja odpade, jutri bo vaja mešanega zbora ob 20. uri. Zbirališče pred cerkvijo Sv. Jožefa. Vsi in točno! Načelnik.

Spominska žalna svečanost na dan vseh svetih 1. novembra 1931. v gaju judenburških žrtev. Pričetek ob 16. uri: godba zaigra žalostinko; pevci združeni pevski zbori zapoje žalostinko; govor bivšega vojnega dobrovoljca dr. P. Aljančiča; libera, pojo bivši vojni kurati; pevci, združeni pevski zbori »Oj Doberdob«; godba zaigra žalostinko kot zaključek. Med govorom dr. P. Aljančiča bo oddala častna četa vojakov v počastje padlih junakov salvo. Gaj judenburških žrtev bo zastražen po rediteljih zvezi in policije. Občinstvo prosimo, da se strogo drži tega reda in ne hodi po grobovih.

Zveza bojevnikov v Ljubljani, osrednji odbor. MOTOH kava dnevno sveža! Ključite telefon 2577! 1470

Ljubljanska oblastna strelska družina vabi članstvo strelskih društin, ki spadajo pod njeno oblast, na celodnevno tekmovalno streljanje, ki ga priredi pod pokroviteljstvom komandanta Dravske divizije dne 18. t. m. na vojaškem strelišču v Ljubljani. Vabljeni tudi člani društva »Ostrorelcevi« in Slov. lovskega društva, za katere so pripravljene posebne tarče. Slovesna otvoritev streljanja bo ob 9. uri. Med streljanjem igra vojaška godba. Dragocena darila, ki so jih darovali ljubljanske tvrdke, se bodo razdelila isti dan zvečer ob 20. uri v restavraciji »Štrukelj«, Kolodvorska ul. Ljubljanska oblastna strelska družina ima na razpolago za tekmovalno dovoljno število novih, preizkušenih pušk in municije kral 7-92. Obenem obveščamo gorj imenovano članstvo, da bodo v soboto, dne 17. t. m. ob 15. uri strelske vaje na vojaškem strelišču, kjer bo vsak lahko preizkusil puške in se pripravil za nedeljsko tekmovalno. Odbor.

Julio Meinl d. d. Ljubljana

prireja v svoji podružnici Šelenburgova ul. 3,

v petek dne 16. in soboto dne 17. t. m.

poskusno kuhanje svoje znane mešanice kave »TRI ZVEZDE«.

K tej prireditvi so vabljeni vsi cenjeni odjemalci, njihovi znanci in prijatelji kakor tudi vsi ljubitelji izborne kave.

Vsak dobrodošel!

Jz drugih banovin

Ljubavna tragedija starca in starke

V velikem banatskem selu Debeljači se je dogodila nenavadna ljubavna tragedija. 75-letni stari Andrija Buza je umoril svojo 70-letno ljubico Borbaljo Džeri in se nato sam usmrtil. Andrija je poznal Borbaljo, še ko je živel njen mož. Po moževi smrti je pa redno zahajal k nji. To ni bilo všeč Borbalinim že odraslim otrokom, ki so stariču prepovedali dostop v hišo. Zaljubljeni starič se je pa s svojo priletno ljubico shajal na skrivaj samo ponoči. Usodno noč je bil Andrija pri Borballi. Zgodaj zjutraj je šel domov po velik nož in z njim zadel starki smrtno rano v vrat. Nato je šel v hlev in se obesil. Ljudje govore, da sta se stara zaljubljenca dogovorila za skupno smrt.

Beg neveste iz cerkve

V Kratovu so imeli pred dnevi nenavadno senzacijsko. Bila je poroka nekega Gerasimoviča z dekletom Rilko Jovanovičevo. Oba sta se slovesno pripravljala na poroko. Ženin je naročil godce, nevesta si je kupila najlepšo poročno obleko. Za nedeljo je bila poroka določena. Vse ceremonije v nevestini hiši so bile opravljene, tudi ženin se je poslovil od svojih domačih in se nato napotil z nevesto v cerkev. Cerkev je bila polna. Vse je šlo v redu do trenutka, ko je duhovnik vprašal nevesto, če hoče z ženinom v zakon živeti. Namesto »da« je nevesta ta hip zbežala iz cerkve. Svatje in ženin pa za njo. Ženin jo je dohitel ter ji strgal oblačilo s telesa. Povsem gola se je nevesta zatekla k očetu, ta jo je pa zapodil. Naposled se je skrila pri sosedu. Ženin je pa kaj kmalu prišel k sebi in objubil se ta dan neki drugi devojki, ki ga je imela rada, da jo bo vzel za ženo.

Odobrena ženitev oficirjev. Z odlokom ministra za vojsko in mornarico je odobrena ženitev artiljerijskemu podpolkovniku A r m i č u

Akademikarke! Ljubljanska sekcija Udruženja univerzitetno izobraženih žena bode skušala preskrbeti akademikarkam primerna cenena stanovanja. Ker je zadeva nujna, naj se reflektantke čim prej javijo pisмено ali ustmeno pri društveni tajnici Ing. Perpar, II. real. gimn. (Poljane). Istotam naj se zglase akademikarke, ki žele hrano v akademskem kolegiju, sekcija bo revnejšim preskrbela po možnosti znižane cene!

Iz bolnišnice. 16-letno posestnikovo hčerko Pavlo Sornovo iz Klanca pri Kranju je pes ugriznil v desno nogo. — 43-letnemu posestniku Janezu Kotarju iz Kolsice pri Poljniku je pri nakladanju smrekovih hlodov padel hlod na levo nogo in mu jo zlomil. — 16-letni posestnikov sin Leopold Zlajpah iz Mleščevega pri Litiji je padel z voza in si zlomil desno nogo. — 8-letni kurjačev sin Jože Dežman iz Ljubljane, Samova ul. 1, se je za Bežigradom obesil na vojaški avto, naložen s senom, in pri tem potegnil eno balo sena nase, ki je padla nanj in mu zlomila desno nogo.

Številne aretacije. Policija je aretirala v noči od 14 na 15. t. m. v Ljubljani in okolici 16 nepridipravov, in sicer radi beračenja, vlačuganja in prepovedanega povratka. Po odsluženju kazni bo vse izgnala v njihove domovinske občine.

Tatvine. Trgovcu na Sv. Petra nasipu Josipu Petelincu je ukradel neznan tat z njegovega avtomobila pred trgovino sivo avto-odejo, vredno 250 Din. — Delavcu Dominiku Lamutu je bil ukraden na stavbišču »Grafike« na Masarykovj cesti jopič, vredno 200 Din. — Tehniku Francu Arku je bila ukradena iz veže hiše št. 36 na Dunajski cesti raz kolesa svetilka vredna 280 Din. — Trgovcu z apnom Ivanu Preketu je bilo ukradeno kolo, vredno 1000 dinarjev.

Gelje

Uspelo predavanje o zavarovanju trgovskih in privatnih nameštencev. V sredo zvečer se je vršilo v Narodnem domu predavanje o bolniškem ter pokojninskem zavarovanju trgovskih in privatnih nameštencev. Po uvodnih besedah predsednika Trgovskega društva g. Fazarinca je ravnatelj Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani g. dr. Podgoršek v izčrpnem predavanju razložil, v čem obstojijo ugodnosti zavarovanja pri tem društvu. Za njim je govoril ravnatelj Pokojninskega zavoda g. dr. Vrančič, ki je utemeljeval potrebo, da se pokojninsko zavarovanje razširi na vse trgovske nameštence. Odbornik Pokojninskega zavoda g. Svetek je končno pojasnil, zakaj Pokojninski zavod svojo glavničo nalaga v stavbe in kako je na ta način naloženi denar najbolj varen.

Za nedeljski koncert orkestra kraljeve garde vlada tudi v okolici veliko zanimanje. Proti Zidanemu mostu je ugodna zveza ob polnoči, proti Mariboru ob 4. zjutraj. Kavarne bodo bržkone dalj časa odprte kakor običajno.

Nočno službo ima od sobote 17. t. m. do prihodnjega petka 23. t. m. lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

Sport v nedeljo. Prvenstvena tekma med SK Olimpom Gaberje ter SK Celjem v nedeljo popoldan na Glaziji se začne ob 15.30. SK Atletik igra ta dan prvenstveno tekmo s SK Zvezničarjem v Mariboru.

Zopet zastrupljenje s plinom. Včeraj zjutraj so našli na Glavnem trgu št. 2 v kuhinji v drugem nadstropju 22-letno L. K. s težkimi znaki zastrupljenja s svetilnim plinom. L. K. je redom Grodčanka in služi v Celju kot guvernanta. V sredo zvečer je kasno legla spat, v četrtek zjutraj kmalu po 4. pa so njeni domači slišali iz kuhinje stokanje. Ko so kuhinjo odprli, so našli dekle na tleh, kuhinja pa je bila nepolnjena s plinom. Pozvali so takoj rešilno po-

stajo, ki je z rešilnim avtomobilom odpeljala onesveščeno dekle v javno bolnico. Njeno stanje je zelo resno.

Maribor

Maša zadušnica za bazoviške žrtve. V nedeljo 18. t. m. bo ob 11. uri v stolnici maša zadušnica za bazoviške žrtve. Vsa narodna društva pozivajo svoje člane, da se je v čim večjem številu udeležijo.

Imenovanje. K tukajšnjemu okrajnemu glavarstvu za levi breg je bil te dni dodeljen kot pristav banske uprave g. Boris Modričan. m Orkester kraljeve garde iz Beograda, ki bo koncertiral v Mariboru jutri v soboto, 17. t. m. v veliki Unionski dvorani, lahko pač imenujemo najboljši simfonični orkester naše države. Koncertiral je pod vodstvom polkovnika-kapelnika Pokornega že tudi v tujini, kjer si je osigurjal nedeljeno priznanje vse strokovne kritike. Prodaja vstopnic pri tvrdkah Brišnik in Höfer se je že pričela in se cenjeno občinstvo opozarja, da si vstopnice pravočasno zasigura.

Zveza gostilničarskih zadrug v Mariboru priredi 6-tedenski gostilničarski gospodinjski tečaj v Rogaški Slatini z istim, vendar skrajšanim učnim programom, kakoršen je uveden v sličnih tečajih v Mariboru. Tečaj se prične 2. novembra t. l. in znašajo stroški za tečaj 600.— Din poleg določene količine živil. Prijave sprejema najkasneje do 24. t. m. Zveza gostilničarskih zadrug v Mariboru.

Poziv Narodne obrane. Mladina Narodne obrane poziva vse članstvo in obvezen sestanek v soboto, dne 17. t. m. v proslavo spomina Vladimirja Gortana. Odbor.

Vinska kriza. Dasi se je pričakovalo, da se bo letošnji vinski pridelek težko spravil v denar, ni vendar nihče mislil, da bo tako malo kupecv in da bodo cene padle pod vsako normalo. Druga leta so vinski trgovci in gostilničarji kupovali vino že pri preži, letos pa se skoraj nikomur ne mudi z nakupom, kupčije, ki se kljub temu sklepajo, so pa skrajno slabe. Vino se prodaja po 8 do 10 par po stopnji sladkorja. Vinogradniki so obupani.

Sportni večer »Maratovac«. Jutri, v soboto, ob 20. uri zvečer bo v dvorani Zadrudne gospodarske banke na Aleksandrovci cesti prvi javni nastop težkih atletov SSK Maratova. Načrtovano bo krog 20 borev.

Kinematografi. Grajski kino: danes zadnji »Nobene ljubezni več«, jutri premiera velfilma »Mc. Kino Union: »Ingagi«, v iz pragoda.

Krušne cene v maloprodaji. Mestno načelstvo mariborsko razglašja: Na razpis kraljevske banske uprave Dravske banovine glede krušnih cen v maloprodaji se določa z veljavnostjo od danes naprej in do nadaljnjega cene kruhu v obrtni maloprodaji na teritoriji Dravske banovine in računano za 1 kg tako-le: za beli kruh (iz pšenične moke št. 0 Din 4.40; za polbeli kruh (iz pšenične moke št. 4 s 30% primesjo pšenične moke št. 6 ali ržene moke) Din 3.80; za črni kruh (iz pšenične moke št. 6 s 30% primesjo ržene moke) Din 3.10. Ta cenik mora biti nabit v prodajalnih prostorih. Opozarjam še na določilo ministrske uredb, ki se glasi: »Mešanje poedinih vrst pšenične moke nižje cene, kakor tudi mešanje z drugo moko manjše vrednosti (ržena, ajdova, koruzna, krompirjeva in dr.) je dovoljeno samo, če se cene takemu kruhu ustrezno znižajo.« Razume se, da mora biti tako mešanje mok v prodajalni tako počiteno, da more kupec tudi neopozorjen to videti. Kršitev predpisov tega razglašja se bo v dokazanih slučajih najstrože kaznovala.

Mleko za šolsko deco. Včeraj je mestna občina v zvezi z nekaterimi drugimi humanitarnimi institucijami pričela deliti ubožnim in slabotnim otrokom ljudskih šol in otroških vrtcev brezplačno mleko. Vsak potreben otrok bo dobil ob 10. uri četrt litra steriliziranega toplega mleka, ki se bo pripravljalo v Zdravstvenem domu. Delilo se bo v posebnih zaprtih časih. S tem bo pomagano marsikateri bedni družini, a dvignil se bo tudi konsum mleka.

Mohorko pisal spomine. Zloglasni ropar Rudolf Mohorko je pred svojo prostovoljno smrtjo pričel pisati spomine, ki jih pa ni dovršil. Fragment bodo sedaj studirali kriminalisti in psihijatri.

Zastrupitev po nesreči. Z ogljikovo kislino se je te dni po nesreči zastrupil Ivan Šegar, posestnik v Moravskem Vrhu, ker ni poiskal pravočasno zdravniške pomoči.

Arretacija. V sredo je bila v Mariboru izvršena samo ena arretacija; k »Grafu« je bil odpeljan Ivan Š. radi suma tatvine.

Vlom v podstrešje. V času od 7. do 14. t. m. je neznan tat vlomil v podstrešje stanovanja trgovca Ferda Pinterja v Razlagovi ulici in odnesel par častniških škornjev, vrednih 500 Din ter častniški dežni plašč, vreden 450 Din. Za storilcem še ni sledu.

Tatvina. Julijanu Dragalu iz Zagreba je neznanec med vožnjo iz Celja do Pragerskega ukradel iz čepa listnico s 192 Din. Dragal je v kupeju zaspal in opazil tatvino šele v Mariboru, ko je izstopil.

Repertoar narodnega gledališča v Mariboru

Začetek ob 20. uri.

Petek, 16. oktobra: Zaprt. Sobota, 17. oktobra: Zaprt. Nedelja, 18. oktobra: »Zemlja smehljaja«. Ponedeljek, 19. oktobra: Zaprt. Torek, 20. oktobra: Mayerling«. Ab. C.

Iz gledališča. Radi koncerta orkestra kraljeve garde iz Beograda ostane v soboto, 17. t. m. gledališče zaprt. — Naslednja dramska premijera, ki bo v kratkem, bo prav posebno zanimiva, na kar že danes opozarjamo. Vprizorila se bo Sheriffova vojna drama »Konec poti« v režiji g. Vl. Skrbniška. To dramo, ki se godi sredi vojnih grozot v strelskem jarku, odlikuje izredno močna dramatika ter je zapuščala na vseh odrih, kjer so jo vprizorjali, najgloblji vtis.

Agitirajte za »Jugoslovana«!

Položaj na tržiščih rude in kovin

Spošna karakteristika položaja na tržišču rude in kovin je veliko in stalno padanje cen, ki traja že več nego leto dni. Skoraj za vsako kovino so bili že podvzeti poskusi, da se to padanje zaustavi in to največ potom nacionalnih in internacionalnih kartelov in sindikatov, kar pa je končalo doslej vedno s slabim uspehom. Padanje cen povzročujejo največ ogromne zaloge, ki se na žalost še vedno povečavajo vsled svetovne gospodarske krize.

Vendar pa se v zadnjem času pojavljajo na mednarodnem trgu rude in kovin izvestni znaki izboljšanja in stabilnosti. Pri posameznih kovinah odnosno rudah je položaj v glavnem sledeč:

Iz naše države izvažamo znatne množine železne rude in to največ v Nemčijo in Češko-slovaško. V zadnjem času so se vodili razgovori tudi z Anglijo, da bi se izvažala iz naše države železna ruda preko Sušaka, ker pa se je v Angliji gospodarska kriza poostrihla, so zadnja pogajanja obstala na mrtvi točki. Tudi izvoz v severne kraje je znatno nazadoval, tako da je naš največji železni rudnik Ljubija moral reducirati produkcijo in odpustiti večji del delavstva. Drugi naš rudnik Vares obratuje samo za notranje potrebe, dočim rudnik Topusko vsled težkih prilik na svetovnem trgu že nekaj let sploh ne deluje. Mi izvažamo železno rudo radi nedostajanja domačih inštalacij za njeno predelavo, dočim moramo na drugi strani uvažati ogromne količine izdelanega železa in proizvodov iz železa. Zato je osnovni problem naše rudarske-metalurgične politike: podvig domače železarske industrije, ki bo mogla zadovoljiti vse potrebe naše države.

Na tržiščih svinca vlada istotako velika stagnacija in popolno mrtvilo, kajti mnogi rudniki svinca v inozemstvu so ustavili delo. Pri nas sicer še vsi rudniki svinca obratujejo, ker so v rokah močnih finančnih skupin, zlasti pa, ker predelujejo jako bogato sirovino. Naš glavni proizvod svinčene rude je svinčeni koncentrat, ki se v koncentriranem stanju pošilja v inozemstvo v svrhu nadaljne predelave. Primanjkujejo nam edino še topilnice za njegovo popolno predelavo.

Cinkova ruda se uvažuje iz inozemstva za potrebe naše velike cinkarne v Celju. Upati pa je, da se bo lahko v doglednem času zalagala za našo lastno rudo iz rudnika pri Kosovski Mitrovici.

Kar se tiče produkcije kroma in magnezita

je njegovo tržišče še razmeroma dobro in naš izvoz se vrši povoljno. Izvoz magnezita je sicer v prvi polovici letošnjega leta radi svetovne krize precej zaostal, vendar je upati, da bo tudi ta zaostanek kmalu odpravljen.

Bauksit, ki se producira v Dalmaciji na področju splitskega rudarskega glavarstva, se izvažuje v glavnem v Nemčijo, kjer pa so tamošnje tovarne znatno skrcile svoje delo, tako da se je popolnoma ustavila nabava bauksita iz naših rudnikov. Radi tega so bili naši rudniki prisiljeni ustaviti vso delo na eksploataciji ter so se omejili na vzdržbo jamskih naprav. Delavstvu je bilo delo odpovedano. Brez dela je sedaj 300 delavcev. Ker imajo nekateri rudniki velike množine pridobljene rude od približno 80.000 ton, ni nobenega izgleda, da bi se delo v rudnikih v doglednem času zapelo obnovilo.

Kar se tiče premoga in lignita, je položaj še vedno osredotočen na domače tržišče. Čvrsta goriva se izvažajo v inozemstvo le v malih količinah. Izgleda pa, da bo tudi tukaj prišlo kmalu do ugodnih sprememb. Nova progna od Kraljeva preko Kosovske Mitrovice bo dala možnost, da se izvažata naš premož in Ibarskega basena in Grčijo in dalje na iztok. To vprašanje je seveda šele v štadiju proučevanja in bo trajalo do realizacije vsakega še nekaj časa.

Inozemski premož v naši državi učinkovito konkurira domačemu. Svobodni uvoz preko morskih luk mu daje možnost, da uspešno zavzema naše tržišče. Prav posebno pa ogroža cenejša vodna pot po Donavi iz severa, domača tržišča v Vojvodini, ki bodo, če ne bo zaščit, prenehala uporabljati domači premož.

Našem narodnemu gospodarstvu škodljivo nabavljanje inozemskega goriva za ogrev, gradnja inštalacij za parne kurjave z inozemskim evrstim in tekočim gorivom, uvažanje tovarniških inštalacij, katerih kurišča so urejena za tuje, mesto domače gorivo, vse to škodljivo vpliva na produkcijo domačega premoga in lignita, ki je prišla v zadnjem času nazadovati, dočim uvoz inozemskega premoga in tekočega goriva v škodo naše trgovinske bilance rapidno narašča.

Splošno stanje slabša še neizvestnost bodočnosti, kajti znano je, da se vrše pogajanja med največjimi evropskimi proizvajalci premoga za ustanovitev evropskega premožnega kartela, s čemer bi bila zopet težko prizadeta naša mlada premožna industrija.

(R. t. v.)

Gospodarske vesti

× **Prodaja.** Dne 30. oktobra t. l. se bo vršila pri Srednjem stovarištu materiala v Mariboru ofertalna licitacija glede prodaje 22.500 kg starega papirja in 45.000 kg razbitega stekla. — (Oglaš je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

× **Oprema faktur z zlato klavzulo.** Nekatere firme opremljajo v zadnjem času fakture s klavzulo, ki se glasi: »Cene se razumevajo v dinarjih po vrednosti težine dvajsetst in pol miligramov čistega zlata. Clen 1. zakona o denarju od 11. maja 1931.« Take klavzule če tudi navajajo samo določilo zakona o denarju, so po svoji vsebini izrazite »zlate klavzule, kakoršne v naši kraljevini po predpisih niso dopustne. Opozorjamo vse prizadete, da v izogib kazenskih posledic opuste take klavzule, ki so kot nedopustne itak brez pomena, pač pa le po nepotrebnem begajo javnost, ker izražajo dvome v stabilnost naše valute.

× **Terjatve naših državljanov napram madžarskim tvrdkam.** Interesenti, ki imajo terjatve napram tvrdkam na Madžarskem, pa jih radi madžarskih zakonskih predpisov o ureditvi prometa z devizami in valutami ne morejo izterjati, naj sporočijo svoj naslov, iznos terjatve, naslov dolžnika, kakor tudi datum in posel (dobava lesa itd.) iz katerega izvira terjatve, nemudoma Zbornici za TOI v Ljubljani.

× **Ameriški zaboji** za pošiljanje sadja na veliki sadni sejmi in razstavo, ki bo dne 25. do 27. t. m. na velesejmišču v Ljubljani, se dajejo članom, ki se priglasijo za udeležbo, ne zbiti in jih je treba šele doma zbijati. Pri tem poslu je pa nujno potrebno paziti na notranje mere, ki so tele: dolžina 46 cm, širina 29 cm, višina 26,5 cm. Širino in višino je lahko pravilno zadeti, ker to določata končnici, ki ju je treba le pravilno obrniti in sicer tako, da teče les vodoravno. Pogreška pa je mogoča v dolžini. Tu si je treba narediti pred zbijanjem natančno 46 cm dolgo palico, ki nam služi pri zbijanju za določanje notranje dolžine zaboja. Zbijanje si lahko olajšamo, ako si naročimo zaboje vred tudi kalup za zbijanje. Ne pozabiti, da so samo notranje mere merodajne! Ravnanje se pri zbijanju zabojev in pri vlaganju sadja po navodilih Priolove knjižice, ki jo dobite z zaboji brezplačno, če je še nimate.

× **Ustanovitev gospodarskega sveta v Nemčiji.** Predsednik nemške republike Hindenburg je naslovil ministrskemu predsedniku Brüningu pismo, v katerem mu sporoča svojo željo, da se pri predsedništvu vlade ustanovi poseben Gospodarski svet, ki naj vladi pomaga pri reševanju in sestavljanju njenega gospodarskega programa. Predvsem bi moral Gospodarski svet ventilirati vprašanje nezaposlenosti, vprašanje znižanja produkcijskih stroškov in stroškov preživljanja. Hindenburg je obvestil nadalje slede, da je pripravljen osebno predsedovati sejam vlade, pri katerih se bodo reševala ta vprašanja.

× **Proti fakturiranju v tujih veljavah.** Novosadska Zbornica za TOI je napravila na pristojna mesta vlogo, v kateri se zahteva, da se izdajo take odredbe, ki onemogočajo fakturiranje blaga v tuj veljavi, oziroma beleženju takih klavzul v fakturah. Tako postopanje je v stanju, da vzbuja med širšimi plastmi naroda nezaupanje, ki mora narodnemu gospodarstvu in tudi državi povzročati samo škodo.

Vrednostni papirji

Zagreb, 15. oktobra. Drž. papirji: 7% inv. pos. 64:50—66 (65), vojna škoda ar. 283 do 290, kasa 282—290, dec. 280—298, 4% agr. obv. 32 d., 7% Bler ar. 56—57, kasa 55—57 (57), 8% Bler ar. 59—61 (60), kasa 61 bl., 7% pos. hipot. —, 6% begl. 44—45:50 (45). — **Banke:** Kredit 121—126, Jugo 67—68, Hrvatska 50 d., Praštediona 957:50 do 965 (957:50), Union 100 bl., Obrtna 36 d., Srpska 186 do 187 (186), Zem. 110 d., Ljublj. kred. 115 do 118 (115), Medjunarodna 68 d., Narodna 4700 do 5300. — **Industrija:** Našička 680 bl., Guttman 105 d., Slaveks 20—25 (20), Sečerana 160—170 (160), Trboveljska 207:50—210 (210), Slavonija —, Vevče 115—120 (115), Danica 65 bl., Pivo Sarajevo 180 bl., Drava 183 bl., Brod vagon 55 bl., Ragusea 280 bl., Jadranska pl. 420 bl., Oceanija 190 bl.

Vrednostni papirji.

Dunaj, 15. oktobra. (V privatnem prometu). Dunav-Adrija-Sava 90:50—91—, Trbovlje 24:50. Nobene večje spremembe. Razpoloženje trdnješe.

Zitna tržišča

Novi Sad, 15. oktobra. Pšenica: bačka, potiska 80 kg 1% 250 zaklj. — Vse ostalo neizpremenjeno. Tendenco: neizpremenjena. Promet: skupno 23 vagonov.

Budimpešta, 15. oktobra. Tendenco: ustaljena. Promet: tih. Pšenica: marc 10:81 do 11, (10:80—10:81). — Rž: marc 10:85—11:10 (11:07 do 11:08). — Kuruza: maj 12:72—12:80 (12:83 do 12:85).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendenco še vedno mlačna, brez prometa.

Sport

Definitivna sestava naše reprezentance proti Poljski.

Pesimistični glasovi so bili mnenja, da savez ne bo mogel poslati proti Poljski team, katerega je predlagal savezni kapetan Simonović. Vsi nominirani igralci pa so se stavili na razpoloženje. Sekulić in Bek sta takoj iz Švice oziroma Francije brzojavno odgovorila, da sta pripravljena. Čakali so samo še na Hitreca, ki je sedaj objubil svoje sodelovanje in bo naš team nastopil kompletan v sestavi: Spasić — dr. Ivković, Tosić — Marušić, Dešković, Lechner — Tirnanić, Hitrec, Sekulić, Bek, Zečević.

Sport doma in po svetu.

V Italiji igra trenutno 29 Južnoamerikancev, od tih iz Argentine 14, iz Brazilije 10 in iz Urugvaja 5.

Mikačić, znani internacionalni back Hajduka, je bil radi znanega incidenta v Beogradu, kaznovan na zadnji kazenski seji JNS za enoletno zabranu igranja.

Hirschfeld ostane svetovni rekord v metu kroglice. Rezultat Južnoafrikanca Hartsa 16'23 m namreč ne bo priznan kot svetovni rekord, ker je bil ta rezultat dosežen na treningu. Tudi Hirschfeld je v treningu že dosegel 16'37 m, Amerikanec Sexton celo 16'50.

Amerikanci so pred kratkim priredili v olimpijskem stadionu v Los Angelesu meeting olimpijskih kandidatov in so dosegli fenomenalne rezultate. 100 m: Joubert 10'4, 200 m Metcalfe 21, skok ob palici Sturdy 4'26 m, 400 m zapreke Pomerany 54, krogla Brix 15'92 m.

Zanimiva tekma se bo v nedeljo vršila na Dunaju. Spoprijeli se bodo na nogometnem polju težki in lahki. Moštvo težkih bo tehtalo malenkost 1400 kg, lahki pa 700 kg. Pri »težkih« bodo sodelovali sami znani teškačletji.

V dunajskem profesionalnem prvenstvu I. lige je vrstni red naslednji: 1. WAC 10 točk (18:7), 2. Vienna 8 (9:3), 3. BAC 7 (9:6), 4. Rapid 6 (18:9), 5. Sportklub 6 (14:12), 6. Admira 5 (8:7), 7. Wacker 5 (9:8), 8. Austria 5 (13:14), 9. Nicholson 4 (10:12), 10. FAC 3 (5:7), 11. Slovan 2 (3:18), 12. Hakoah 1 (6:19).

Madžarska: Avstrija 80:34, Meddržavni lakoatletski dvomatch v Budimpešti se je končal s sigurno zmago Madjarov.

Radio

Ljubljana, petek, 16. oktobra. 11.30 Prof. Solar: Pravilna izgovorjava slovensčine. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Salonski kvintet. 18.30 Gospodinja in sodobno stanovanje. gđ. Humekova. 19.00 Dr. Lovro Sušnik: Francoščina. 19.30 Jože Premrov: Moji vtisi s potovanja po Nemčiji. 20.00 Sokolska ura. Prof. Miloš Stanojević: Sokolsko i narodna prosveta (prenos iz Beograda). 20.30 Prenos iz Beograda. 22.30 Poročila in časovna napoved, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, petek, 16. oktobra. 11.05 Plošče. 12.05 Radio orkester. 13.35 Novice. 15.00 Solški radio. 15.30 Plošče. 17.30 Narodne melodije. 18.00 Popoldanski koncert. 20.30 Koncert godalnega kvarteta (gg. Hansen, Dimitrijević-Selinski, Mokranjac). 21.15 »Mam'sell Nitouche«, opereta. 22.00 Radio orkester. 2.30 Poročila in sport. 22.50 Plošče.

Zagreb, petek, 16. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Poročila. 17.00 Radio orkester. 19.40 Turistovsko predavanje in objave. 20.00 Beograd. 22.30 Poročila in vreme. 22.40 Plesna glasba.

Ljubljana, sobota, 17. oktobra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče. 17.30 Salonski kvintet. 18.30 B. Horvat: Oblika meje in možnosti kultur, filma. 19.00 Ga. Orthaber: Angliččina. 19.30 Zabavna čtivo. 20.00 Prof. Namorš: Spoznavanje blaga v specerijski in manufakturni stroki. 20.30 Koncert muzike Dravske divizijske oblasti. 22.00 Čas in poročila. 22.15 Salonski kvintet. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Beograd, sobota, 17. oktobra. 11.05 Plošče. 12.05 Popoldanski koncert. 13.35 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne pesmi. 17.30 Radio orkester. 19.20 Predavanje. 20.00 Operni prenos. (Naslov opere še ni javljen). — Sprehod po Evropi.

Zagreb, sobota, 17. oktobra. 12.30 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Poročila. 17.00 Akademski kvartet. 19.35 Kulturne in društvene vesti.

20.00 Prenos iz opere Narodnega gledališča v Beogradu. — Poročila in vreme.

Praga, sobota, 17. oktobra. 11.00 Plošče. 12.35 Bratislava 14.10 Plošče. 15.00 Brno. 18.30 Popoldanski koncert. 19.05 Brno. 20.00 Večerni koncert češke filharmonije. 22.25 Moravska Ostrava.

Sokolstvo

Film v službi sokolske prosvete

Sokolstvo postavlja v službo širjenja sokolske prosvete vse kulturne možnosti, tako tudi film. Film je posebno primerno vzgojno sredstvo, da o njem ni potrebno posebej razpravljati. Savezni prosvetni odbor namerava izkoristiti tudi film v prosvetne svrhe, ter je zato ustanovil posebno filmsko sekcijo, katere naj se po možnosti ustanovi pri vseh naših sokolskih župah in društvih. Savezni referent za film pri SPO brat dr. Zarko Kapamadžija je izvršil pravilnik, nabavil aparat za snemanje in reproduciranje filmov ter pričel takoj z delom. Prvi večji film, ki ga je nabavil, nam kaže en dan v taboru Sokolskega društva Subotica v Paliču pri Subotici. Ta film je bil izvajan na akademiji novosadskega Sokola v počast udeležencev Tyrševoga prosvetnega tečaja pretekli mesec v Novem Sadu. Film je izvrstno zrešan ter ima zelo jasne slike, ki nam kažejo življenje v taboru. Ta film služi obenem tudi kot propaganda za novo vrsto sokolskega delovanja — za taborenja. Priporočamo nabavo tega filma vsem župam in društvom. Vsa pojasnila daje savezni referent br. dr. Zarko Kapamadžija, Novi Sad.

K prednjaškemu tečaju sokolske župe Ljubljana

Velik razmah sokolske ideje v Sokolski župi Ljubljana je zahteval, da se priredi v drugi polovici tega meseca prednjaški tečaj, namenjen predvsem novo ustanovljenim sokolskim društvom in četam. Vsa ta mlada društva in čete bodo ostale le na papirju, ako ne bodo gojile predvsem in kar je cilj in namen sokolskih društev — telovadbo. Kajti le ona društva bodo mogla uspešno delovati, ki bodo imela zadostno število telovadcev in telovadk. Nešteto društev, ki so nastala zgolj iz hipnega navdušenja, so nekaj časa životarila, končno pa popolnoma prenehala z delovanjem. In kje tiči vzrok propadanju takih društev? Odgovor je prav lahek. V pomanjkanju dobrega načelnika in načelnice oziroma dobrega prednjaškega zbora.

Duša vsakega sokolskega društva je danes brezdvojni dober načelnik in prednjaški zbor. Z njim društvo obstoji in razpade. Prava sokolska vzgoja gre edino skozi telovadnico, tako je že rekel naš ustanovitelj dr. Miroslav Tyrš. Zato vidimo, da je že dr. Tyrš polagal največjo pažnjo in važnost na vzgojo dobrega prednjaštva. V članku »Naša naloga, smer in cilj« je dr. Tyrš pojasnil pomen dobrega prednjaštva. Priporočamo članek, ki je izšel kot brošurica v zalogi Jugoslovanske Sokolske Matice, da si ga vsi načelniki in prednjaki prečitajo in skušajo svoje delo v telovadnicah usmeriti po njem.

Da se vzgoji v našem Sokolstvu čim večje in boljše prednjaštvo, prirejajo Savez SKJ, sokolske župe in nekatera naša sokolska društva svoje prednjaške tečaje. V teh tečajih se skuša na čim bolj enostaven in razumljiv način podati članstvu glavne temelje Tyrševoga telovadnega sistema, ki je danes razširjen po vsem slovanskem svetu in ga ponemajmo tudi že neslovanski narodi.

Sokolska župa Ljubljana zavedajoč se velike važnosti dobrega prednjaštva za čim boljši in uspešnejši razvoj Sokolstva na svojem področju, je priredila v letošnjem letu že en tečaj za vodnike in vodnice naraščaja in dece, drugega za članstvo novoustanovljenih društev in čet pa bo od 18. do 31. t. m. v Narodnem domu v Ljubljani. Tečaj se otvori v ponedeljek 18. t. m. ob 9. dopoldne v sejni dvorani Ljubljanskega Sokola.

Vsa bratska društva in čete opozarjamo na ta važen prednjaški tečaj, zlasti nova društva in čete naj pošljejo kolikor mogoče večje število udeležencev v tečaj, kjer bodo dobili osnovne pojme za vodstvo telovadbe v svojih društvih.

Kot predavatelji bodo sodelovali najboljši sokolski tehnični in idejni delavci, ter je na ta način uspeh tečaja zagotovljen. Ponovno pozivamo vsa bratska društva, pošljite v tečaj svoje članstvo, kajti ono je poklicano, da bodo potem sokolska društva na deželi uspevala tako, kot to zahteva čast in ponos Sokolstva. V to ime želimo prednjaškemu tečaju obilo uspehov. Zdravo!

Naznanilo.

Čevljarna, Gosposvet-ska cesta 18, sprejme vsa čevljarska popravila galoše in snežne čevlje. Izdeluje nove moške, ženske in otroške čevlje trpežno in ceno.

Postrežba točna!

Cene nizke!

Se priporoča

Majce K. in drug.

Naznanilo.

Čevljarsko učilišče za prikrjevanje čevljev, Gosposvet-ska c. št. 18, sprejema priglasje za čevljarski prikrjevalni tečaj. Pojasnila istotam. Sprejema naročila za razl. vzorce, Kolekcije vzorcev različnih vrst za gosp. mojstre in tovarnarje izvrši takoj.

Majce K.

strokovni učitelj

Nogavice, roka-

vive, volna in

bombaž

najceneje in v veliki

izbiri pri

KARL PREG

Ljubljana, Židovska

ulica in Stari trg

UNIFORME

vseh vrst izdeluje, vse

uniformske potrebš-

ne in dežne plašče v

zalogi Simon Klim-

nek, Ljubljana, Selen-

burgova ul. 6. 2198

Oskrbnika (co)

išče za svojo planin-

sko kočjo, katera bo

otvorjena skozi celo

leto, podružnica Slov-

plan. društva v Škofji

Loki. Nastop službe

drugi mesec. Ponudbe

je poslati na omenjeni

naslov. 2264

Volišča v Dravski banovini in predsedniki volilnih odborov

Srez Ljutomer

Volišče Apače tudi za občino Crnci, Lutverci, Nasova, Segonci in Zepovci. — Zel Janko, šol. upravitelj.

Cezanjevi tudi za občino Branoslavci in Kamenshak. — Cvetko Radovan, šol. upr.

Cven. — Vunderl Matej, šolski upravitelj. Drobtinec tudi za občino Grabe, Konjišče, Podgorje, Vratja vas, Vratji vrh in Ziberici. — Resman Rado, šolski upravitelj, Stogovci.

Gornja Radgona tudi za občino Črešnjevci in Police. — Burja Rihard, učitelj osnovne šole.

Negova tudi za občino Ivanjci, Ivanjševci in Očeslavci. — Jenko Vincenc, šolski upravitelj.

Križevci tudi za občino Boreci, Kristanci, Ključarovci, Logarovci in Lokavci. — Spanger Vekoslav, šolski upravitelj.

Ljutomer tudi za občino Noršinci. — Lubej Franjo, učitelj osnovne šole.

Mala nedelja tudi za občino Godemarci, Moravci in Radoslavci. — Čeh Ivan, šolski upravitelj.

Okoslavci tudi za občino Grabonoš. — Korošak Drago, učitelj, Sv. Jurij ob Ščavnici.

Orehovci tudi za občino Boraveca in Zbirovci. — Mavrič Karol, šolski upravitelj, Gor. Radgona.

Ščavnica tudi za občino Plitvica in Plitvički vrh. — Nemeč Peter, šolski upravitelj.

Slamnjak tudi za občino Presika in Otročja vas. — Kuharič Lovro, davčni inspektor, Ljutomer.

Stara cesta. — Mislej Josip, šolski upravitelj.

Radinci tudi za občino Hrastje-Mota, Rihtarovci in Sratovci. — Miheč Anton, učitelj.

Vučja vas tudi za občino Bučečevci, Iljaševci in Staranova vas. — Klanjšek Mirko, šolski upravitelj.

Sv. Jurij ob Ščavnici tudi za občino Bolehnečiči, Galušak, Kraljevci, Slaptinci in Trbegovci. — Ivanjšič Ludvik, šolski upravitelj.

Kapela tudi za občino Murščak in Stanetinci. — Pertl Kvirin, šolski upravitelj.

Veržej tudi za občino Bučani in Grlavas. — Kozar Franjo, šolski upravitelj.

Srez Maribor, levi breg

Sv. Anton v Slov. goricah za občino Adrenoci, Brengova, Cogetinci, Cagona, Osek, Smolinci, Sv. Anton in Zupetinci. — Štumpf Ludvik, šolski upravitelj.

Cermiljenšak tudi za občino Selce. — Pukšič Alojzij, župan, Selce.

Gočova tudi za občino Biš. — Kramberger Franc, obč. odbornik in posestnik.

Jarenina tudi za občino Polička vas, Pesniški dvor in Vukovski dol. — Droč Ivan, šolski upravitelj.

Kamnica tudi za občino Bresternica, Jelovica in Rošpoh. — Puhar Josip, učitelj.

Krčevina. — Cvetko Franc, šolski upravitelj. Košaki. — Janžekovič Ivan, obč. svetovalec in posestnik.

Moribor ima 11 volišč. — Za I. Mravljak Ivan, profesor, za II. dr. Herič Matko, profesor, za III. Schaup Adolf, profesor za IV. Juhart Franjo, sodnik okrožnega sodišča, za V. dr. Strnišek Pavel, profesor, za VI. Ašič Ivan, notar, za VII. Robnik Ivan, strokovni učitelj, za VIII. Kadunc Franc, ravnatelj drž. žensk. učitelj., za IX. Šilih Gustav, profesor, za X. Rautar Mirko, vadniški učitelj na drž. mošk. učitelj. in za XI. dr. Snuderl Maks, odvetnik.

Nova cerkev (Velka) za občino Lokavci, Slatki vrh, Tratje in Velka. — Ferluga Franc, šolski upravitelj, Marija Snežna.

Selnica ob Dravi tudi za občino Boč, Janževa gora in Selmen. — Kiki Janko, učitelj.

Selnica ob Muri tudi za občino Ceršak. — Očkerl Miroslav, župan.

Spodnja Sv. Kungota (Gradiška) za občino Dobrenje, Gradiška in Na Ranci. — From Vekoslav, šolski upravitelj.

Svečina tudi za občino Slatinski dol in Plač. — Brece Josip, šolski upravitelj.

Sv. Ana (Zg. Ročica) za občino Kremberg, Dražen vrh, Ledinek, Rožengrund, Ščavnica, Zg. Ročica in Zice. — Stuhec Jakob, šolski upravitelj.

Sv. Barbara (Karena) za občino Jablanca, Karena, Rogoznica, Zimica in Zikarci. — Saničan Franc, šolski upravitelj.

Sv. Marijeta ob Pesnici tudi za občino Dragučova, Grušova in Vosek. — Vauda Mirko, šolski upravitelj.

Sv. Trojica v Slov. Goricah tudi za občino Senarska, Sp. Porčič, Verjane in Zg. Porčič. — Golež Fran, šolski upr.

Sv. Benedikt v Slov. Goricah tudi za občino Drvanje, Ihova, Sv. Trije Kralji in Trotkova. — Baša Anton, šolski upr.

Sv. Duh na Ostrem vrhu (Gradišče) za občino Gradišče. — Križnič Josip, šolski upr.

Sv. Jakob (Sp. Jakobski dol) za občino Ploderšnica, Sp. Sentyakobski dol in Zg. Sentyakobski dol. — Vauhnik Mihael, šolski upr., Sp. Jakobski dol.

Sv. Jurij ob Pesnici tudi za občino Spišnik. — Šafarič Franc, šol. upr.

Sv. Jurij v Slov. Goricah tudi za občino Malna, Partinje, Sp. Gašteraj, Srednji Gašteraj in Zitence. — Vižintin Rudolf, učitelj.

Sv. Križ. — Hlebec Ivan, šolski upravitelj.

Sv. Martin pri Vurbergu tudi za občino Ciglenca, Sp. Duplek in Zg. Duplek. — Lazar Anton, šolski upr.

Sv. Peter. — Kramer Franc, šolski upr.

Sv. Rupert (Spodnja Voličina) za občino Sp. Voličina in Zg. Voličina. — Muršak Janec, posestnik.

Sv. Ilj v Slov. Goricah tudi za občino Cirknica in Kaniža. — Sardoč Adam, šolski upr.

Sv. Lenart v Slov. Goricah, tudi za občino Sp. Žerjavci, Zamarkova, Zg. Žerjavci in Setarova-Radehova. — Korže Janko, ravnatelj meščanske šole.

Zg. Sv. Kungota za občino Zg. Sv. Kungotavrtiče. — Špraje Albin, šolski upravitelj.

(Dalje prihodnjik.)

Službene objave

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

C 122/31—1. 2882

Oklic.

Tožeča stranka Menart Jakob, trgovec v Domžalah, je vložila proti toženi stranki Kranjc Francu, mizarškemu pomočniku, Gaberje 52, radi 300.— Din k oprav. šte. C 122/31 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na 19. novembra 1931 ob poldesetih pred tem sodiščem v izbi št. 6.

Ker je bivališče tožene stranke neznan, se postavlja g. Ponikvar Alojzij, posestnik v Kamniku, Novi trg št. 3, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče Kamnik, odd. II., dne 10. oktobra 1931.

C 241/31—2. 2885

Oklic.

Vročiti je v pravdni stvari tožeče stranke Peterlin Franca, posestnika v Kamniku št. 86, zoper toženo stranko Kočka Josipa, lastnika cirkusa Dolfini, Kamnik, sodba z dne 25. junija 1931, opr. šte. C 241/31—2, s katero je tožena stranka obsojena na plačilo zneska 464 Din s 5% obrestmi od dne 12. junija 1931 dalje s pripadki.

Ker je bivališče tožene stranke neznan, se postavlja za skrbnika na čin g. Ponikvar Alojzij iz Kamnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler se ne oglasi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Kamniku, odd. II., dne 10. oktobra 1931.

E 1196/30—11. 2879

Dražbeni oklic.

Dne 6. novembra 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 9 dražba nepremičnin: gozda, zemljiška knjiga Sv. Jeteri, vl. št. 251.

Cenilna vrednost: Din 1584.—; najmanjši ponudek: Din 1056.—

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Laškem, dne 26. septembra 1931.

E 264/31. 2878

Dražbeni oklic.

Dne 10. novembra 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 10 dražba nepremičnin: hiša z gospodarskim poslopjem, vrt, njive in travniki, zemljiška knjiga Moravci, vl. št. 96.

Cenilna vrednost: 53.655.— Din; vrednost pritikline: 2270.— Din; najmanjši ponudek: 35.770.— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murški Soboti, dne 6. oktobra 1931.

E 215/31. 2877

Dražbeni oklic.

Dne 12. novembra 1931 ob devetih bo na licu mesta v Budincih dražba nepremičnin: hiše z gosp. poslopjem, njiv, travnikov in gozdov, zemljiška knjiga Budinci, vl. št. 42 1/4 inka vl. št. 18, 68, 153, 154, 155; 1/4 inka vl. št. 23, 31, 43, 45, 75, 92 in 157.

Cenilna vrednost: 104.409 Din 43 p; najmanjši ponudek: 69.611 Din 50 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murški Soboti, dne 6. oktobra 1931.

E 310/31—11. 2874

Dražbeni oklic.

Dne 13. novembra 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 10 dražba nepremičnin: njiv, travnika

in pašnika, zemljiška knjiga Lucova, 1/2 vl. št. 23, 1/3 inka vl. št. 86 ter 1/150 inka vl. št. 388 k. o. Čepinci.

Cenilna vrednost: 8597 Din 50 p; najmanjši ponudek: 5732.— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murški Soboti, dne 6. oktobra 1931.

E 509/31—9. 2876

Dražbeni oklic.

Dne 14. novembra 1931 ob devetih bo na licu mesta v Tešanovcih dražba nepremičnin: dveh hiš s pritliklinami, njiv, travnikov itd., zemljiška knjiga Tešanovci, 1/2 vl. št. 695, 264, celi vl. št. 266, 537, 580, 581, 582, 971 in 79, — 1/4 inka vl. št. 87, 510, 668, 823, 824, 825, 73, zemljiška knjiga: Mlajinci vl. št. 179.

Skupna cenilna vrednost: 195.808.— Din; vrednost pritikline: 450.— Din, najmanjši ponudek: 130.540.— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murški Soboti, dne 6. oktobra 1931.

E 555/31—11. 2875

Dražbeni oklic.

Dne 17. novembra 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 10 dražba nepremičnin: njiv in travnikov, zemljiška knjiga Radovci, 2/3 inka vl. št. 111, in 2/112 inka vl. št. 193.

Cenilna vrednost: 3148.— Din; najmanjši ponudek: 2100.— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murški Soboti, dne 30. septembra 1931.

E 659/31. 2881

Dražbeni oklic.

Dne 18. novembra 1931 ob enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba polovice nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Teševa, vl. št. 39.

Cenilna vrednost: 97.253'60 Din, najmanjši ponudek: 64.840.— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Vransko, dne 13. oktobra 1931.

E 492/30—25. 2873

Dražbeni oklic.

Dne 21. novembra 1931 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 7 dražba polovice nepremičnin, obstoječih iz: enonadstropne stanovanjske hiše, gospodarskega poslopja, svinjakov, hlevov, žage, manjše hiše s pekarno in 1 pogorelega dvonadstropnega umetnega mlina in več vrtnih, gozdnih, njivskih in travniških parcel; zemljiška knjiga Otiški vrh, vložna šte. 31, 32 in 100.

Cenilna vrednost: 143.209 Din 10 p; vrednost pritikline: 25.615.— Din (cela vrednost 51.231.— Din); najmanjši ponudek: odštevši bremena 95.472 Din 73 1/2 p.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Slovenjgradec, dne 29. septembra 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Narodna banka kraljevine Jugoslavije.

Stanje 8. oktobra 1931.

Aktiva.	Dinarjev
Metalna podloga	2.098.070.360'32 (+ 4.884.970'84)
Devize, ki niso v podlogi	95.684.746'68 (- 18.283.559'17)
Kovani novec v ničku	31.903.617'15 (- 975.331'90)
Demonetizirano srebro	83.907.917'55
Posojila	1.933.686.082'42 (+ 114.701.479'05)
Vrednostni papirji	27.420.000'—
Prejšnji pred-ujmi državi	1.824.395.142'31
Začasni pred-ujmi gl. drž. blagajni	490.000.000.— (+ 20.000.000'—)
Vrednosti rezervn. fonda	92.697.831'02 (+ 47.524'20)
Vrednosti ostalih fondov	4.180.817'73
Nepremičnine	142.586.353'36 (+ 309.706'92)
Razna aktiva	44.032.030'82 (+ 4.788.868'13)
6.818.564.899'36	
Pasiva.	
Kapital	180.000.000'—
Rezervni fond	99.590.230'68 (+ 188.596'80)
Ostali fond	4.264.339'13 (+ 3.929'10)
Novčanice v obtoku	5.306.901.390'— (+ 110.186.325'—)
Obveze na pokaz	307.755.514'17 (- 33.979.724'82)
Obveze z rokom	830.243.426'31 (+ 45.696.182'02)
Razna pasiva	89.809.999'07 (+ 3.378.349'97)
6.818.564.899'36	
Obtok in obveze	5.614.656.904'17
Celotno kritje	37'36%
Kritje v zlatu	29'50%
Obrestna mera:	
po eskomptu	7 1/2%
po lombardu	9%

Štev. 679/prez/31. 2880

Razglas.

Rektorat univerze kralja Aleksandra Prvega v Ljubljani ponovno razpisuje mesto kontraktualnega asistenta v inštitutu za vodne zgradbe na tehniški fakulteti. Prosilce mora imeti diplomu gradbene stroke.

Prošnje, opremljene v smislu čl. 3. uradniškega zakona, je vlagati na rektoratu do 1. novembra 1931.

Rektorat univerze kralja Aleksandra Prvega v Ljubljani, dne 13. oktobra 1931.

Štev. R. U. 173/28—20. 2884

Razglas o razgrnitvi načrta

o nadrobni delitvi skupnega zemljišča posestnikov iz Sv. Miklavža.

Načrt o nadrobni delitvi v katastrski občini Sv. Miklavž ležečih, v zemljiškoknjižni vlogi št. 216 k. o. Sv. Miklavž vpisanih parcel bo na podstavi § 95 zakona z dne 26. maja 1909 dež. zak. št. 44 od dne 23. oktobra 1931 do vstetega dne 5. novembra 1931 v občinski pisarni Sv. Miklavž razgrnjen na vpogled vsem udeležencem.

Obmejitev načrta s kolci na mestu samem se je že izvršila.

Načrt se bo pojasnjeval dne 23. oktobra 1931 v času od 14'30 do 15'30 ure v pisarni občine Sv. Miklavž.

To se daje splošno na znanje s pozivom, da morejo neposredno kakor tudi posredno udeležene stranke svoje ugovore zoper ta načrt v 30 dneh od prvega dneva razgrnitve dalje, t. j. od dne 23. oktobra 1931 do dne 21. novembra 1931 pri podpisnem komisarju za agrarne operacije v Ljubljani vložiti pismeno ali dati ustno na zapisnik.

Komisar za agrarne operacije, v Ljubljani, dne 14. oktobra 1931

Razne objave

Vabilo na VI. redni občni zbor,

ki ga bo imela Commerce d. d. dne 2. novembra 1931. ob 16. uri v družbenih prostorih v Ljubljani Tavčarjeva ul. 2/I.

- Dnevni red:
1. Poročilo upravnega sveta.
2. Predložitve bilanc in poročilo revizorjev.
3. Sklepanje o odobritvi bilanc za leto 1929 in 1930 in o podelitvi absolutorija.
4. Volitev upravnega sveta.
5. Volitev revizorjev.
6. Predlog za znižanje delniške glavnice. Po § 14 družbenih pravil se smejo udeležiti občnega zbora oni delničarji, ki so položili pri družbeni blagajni v Ljubljani šest dni pred zborovanjem vsaj deset delnic z nezapadlimi kuponmi vred. V Ljubljani, dne 14. oktobra 1931.

Upravni svet.

Al Jennings:

Pesnik in bandit

— Najnovejše novice pač še niste čuli, kaj? In s pogledom v mojih očeh je pristavil: Tisti, ki so ubili Jenningsovega brata, so bili oproščeni.

Houston in Love sta bila oproščena! To, kar sem šest mesecev s strahom pričakoval, se je izpolnilo. Po prvem strahu me je navdala hladna, besna odločnost. Vedel sem, da bom moral zdaj izvršiti z mirnim premislekom, kar sem hotel v razburjeni strasti storiti že tedaj.

Ne želja po krvi, temveč neka divja sla po maščevanju me je gnala petinsedemdeset angleških milj do hiše mojega očeta.

Udarci kopit mojega konja pred njegovimi vrati so ga spravili kvišku. Kó me je zagledal, je bil kakor okamenel. Ponudil sem mu roko, pa je ni sprejel.

— Kaj si storil?
Se nikoli niso njegove oči tako mrzlo in sovražno zrlje vame.

— Kaj naj to pomeni?
Segel je v žep, izvlekel nekakšen zložen potiskan list in mi ga dal prebrati.

Nagrada za aretacijo Al Jenningsa! je stalo na njem. Zasledovan zaradi roparskega napada na eks-

presni vlak Santa Fe.

Takoj mi je bilo vse jasno. To je bilo delo Houstona in Loveja. Hotela sta se me iznebiti. Srbelo ju je. Z novim strahopetnim napadom sta se hotela rešiti.

— Mene se ta stvar prav nič ne tiče, sem vrgel očetu nazaj, meni je od hudiča žal. Jeza me je pograbila in me dušila za grlo. Hudič me naj vzame, če sem imel kaj opravka s to rečjo. Ampak za to bomo še morali poravnati račun.

— Če res nisi imel opravka s to stvarjo, se pa javi sodišču in se brani. Na ta način jih boš najlepše poplačal.

Eden tistih naglih, trdih prehodov od ukaza do prošnje, ki jih je znal moj oče, je omilil njegov obraz.

— Kaj hočeš našemu imenu sramoto delati? me je vprašal.

— Hudič naj vzame ime in zakon in vse, kar je v zvezi s tem. Jaz sovražim vse.

— Če ne pojdeš in ne dokažeš svoje nedolžnosti, sem odgovoril. Na Harlisonovi farmi so banditi doma. Teh ne morem voditi pred sodišče in ž njimi dokazovati svojega alibi. Harlisona samega pa takrat ni bilo doma. Če se javim, ne bom mogel dokazati svoje nedolžnosti.

— Potemtakem si torej kriv?
V vsej divjini in brezpravnosti moje prve mla-

dsti, niti v sej bolesti od žalosti in želje po maščevanju nad umorom mojega brata me še ni nikoli prevzel tako viharen naval silovitih čuvstev kakor tedaj. Če mi niti oče ne veruje, česa naj pričakujem od sovražnikov?

Zapustil sem hitro svojega očeta, kakor ves pretepen od nekega brezupnega, neutošnega besa. Zelel sem si, da bi se nekaj zgodilo, kar bi me enkrat za vselej spravilo nekam daleč čez mejo.

Spal sem zunaj na farmi in sem drugo jutro odjezdil proti Arbeki. Prejšnji dan nisem ničesar zavžil. Ob deželni cesti, ki je držala skozi gozd, je zapadno od trdnjave Smith stala majhna trgovinica. Človek bi bil lahko skoraj vso njeno kramo odnesel na svojem sedlu.

Pet mož je sedelo na klopi blizu konjskega korita, ko sem ovil vajeti okrog kola. Njihovi konji so bili privezani zraven. Po njihovi zunanosti nisem mogel ugani, ali so kakšni konjski tatovi ali uradniki. Če je kakšna razlika med enim in drugimi, gre ta razlika gotovo konjskim tatovom v dobro.

Kupil sem si sira in dvopeka. Ko sem spet prišel ven, mojega konja nikjer ni bilo več.

— Kje je moj konj?
Fant, ki sem ga nahrulil, je začutil vročo jezo v mojem vprašanju.

— Utekel je, je odgovoril.
— Utekel? Potem ga je odvezal eden izmed vas.

Zakaj so umrli

Velik proces v Lübecku. — 243 otrok je oblolelo in 76 umrlo. — Nevarno zdravilo.

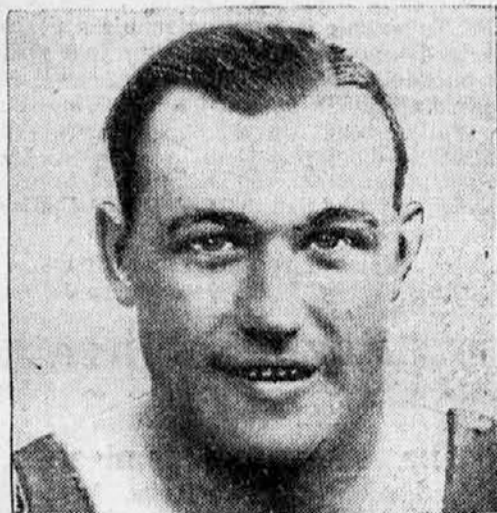
Te dni se je pričela v Lübecku (v Nemčiji) pred sodiščem razprava proti dr. Altstädtu, proti Ani Schütze in proti profesorju Klotzu, ki so obtoženi, da so zakrivil s svojo nepazljivostjo ali pa v naglici smrt 76 otrok, ker so jim dajali še ne dovolj preiskušeno zdravilo, pri ohih otrocih pa, ki niso pomrli, še tudi ni gotovo, če ne bodo na posledicah nenaravnega zdravljenja pomrli ali pa bodo hirali celo življenje. Zobozdravniki so namreč ugotovili pri nekaterih z močnim sredstvom zdravljenih otrocih nenavadno izpadanje zob in pripisujejo ta pojav kvarljivemu vplivu novega zdravila.

Razprava je jako dolgo trajala, ker se je nabralo silno mnogo gradiva, tako da si človek težko napravi jasno sodbo o tem žalostnem slučaju. Razprava bo zlasti za zdravnike prav važna, pa tudi za bolnike in za njihove rodbine. Nasprotovali si bosta namreč dve zdravniški šoli: ena trdi, da je zdravilo, ki sta ga iznašli učenjaka Calnetta in Guerin, dobro in neškodljivo, druga pa pravi, da je to zdravilo nevarno. Zdravilo so pa bacili jetike, ki jih umetno goje tako dolgo, da izgube dokaj svoje strupenosti in s tem »zdravilom« so zdravili v Lübecku dojenčke.

Zdravilo je preiskoval tudi nemški osrednji urad. Se predno pa je ta povedal svoje mnenje o novem zdravilu, so ga pa že uporabljali v bolnišnici v Lübecku. To je za obtožence obtožilna okolnost. Izdelovali so namreč novo zdravilo sami, bacile so pa dobili iz Pasterjevega zavoda v Parizu.

Zdravilo se je v drugih deželah obneslo, v Lübecku pa je povzročilo strašno nesrečo. Ta pojav si razlagajo tako, da je prišla po nemarnosti ali pa po nesreči v zdravilo neka škodljiva snov. Za to nemarnost so pa odgovorni obtoženci. Drugi zopet domnevajo, da zdravilo ni bilo pravilno narejeno, tretje pa pravijo, da so napravili v Lübecku nalašč bolj močno zdravilo kakor bi ga smeli. Ali je resnična in pravilna ta ali ona trditev, bo razsodilo sodišče na podlagi zdravniških izjav.

Vsekakor pa je ta proces resen opomin za vse, ki imajo opraviti s človeškimi življenji, naj bodo previdni.

Boksač Jack Sharkey.

Boksač Jack Sharkey je v ponedeljek zvečer premagal v Newyorku italijanskega boksača Carnero.

«Les» iz slame

V Ameriki delajo poskuse z nekim novim materialom, ki ga izdelujejo iz žitne slame. Slamo dobro zmeljejo, potem jo pa kuhajo, da se zgosti v gosto kašo. Ko se ta kaša ohladi, se tako strdi, da je trši od najboljšega lesa, tako da iz tega »lesa« iz slame izdelujejo lahko celo propelerje za letala. Poskusi so dalje dokazali, da se da iz te slamnate kaše dobivati tudi material, ki popolnoma nadomešča plutovino.

Zagonetni napadi na železnice

Letos so neznani storilci kar zaporedoma napadali železnice. Napadi so bili organizirani zelo različno. Tu so poskušali položiti peklenjski stroj v vagon, drugod so pa polagali bombe na tere. Take napade so izvršili neznani ljudje pri Fütterbahu, pri Ansbachu in nazadnje pri Torbagy-ju.

Po strahoviti nesreči pri Torbagy-ju se je vsa mednarodna policija začela zanimati za te nepojasnjene napade na železnice. Po dolgih poizvedovanjih je dunajska policija prijela pred nekaj dnevi nekega trgovca Matouška in ga obdolžila, da je on napadel vlak pri postaji Bía-Torbagy, če nima morda na vesti tudi še drugih napadov.

Matouška je bil prej častnik, po vojni pa je začel trgovati. V najnovejšem času je kupil tudi neko tovarniško poslopje, tam pa so našli razne sledove, ki kažejo, da je le on moral biti udeležen pri napadu na vlak pri Torbagy-ju.

Matouška pa dela policiji pri zaslišanju mnogo preglav. Sprva je tajil, da bi on bil sploh kako udeležen. Pod težo dokazov pa se je udal toliko, da je rekel, da je on pač bil udeležen, da pa on ni glavni krivec; to je nekdo drugi, on pa je bil le njegov pomočnik. Kasneje je zopet »priznal«, da je on sam glavni

in edini krivec, nato je pa svojo izpoved zopet preklical. Zadeva je še vedno tako zagonetna kakor je bila.

Na Dunaj so prišli tudi kriminalni organi iz Budimpešte in iz Berlina, ker domnevajo, da je Matouška zakrivil vse napade na železnice.

Vsekakor igra Matouška neko čudno vlogo in kakor kaže, bodo imeli z njim še sodniki in zdravniki mnogo posla, predno bodo mogli dognati, kaj je z njim pravzaprav.

Zgodovinski poljubi

Leta 1787 je potoval po Kanadi tedanji vojvoda Clarence in poznejši angleški kralj Viljem IV. Nekoč je stopil v brijalnico in ko je bil obrat, je poljubil lepo brivčevno ženo in rekel: »Sedaj pa lahko poveste svojim sestram, da je sin angleškega kralja poljubil ženo prostega ameriškega brivca.« Komaj pa je princ izrekel te besede, ga je brivec zagrabil za vrat in ga s krepkim sunkom pogнал na cesto z besedami: »Tako, sedaj pa ti pripoveduj doma, kako je ameriški brivec dal sinu angleškega kralja krepko ameriško brco.«

Bilo je l. 1917. Takrat so priredili v Londonu neko prireditev, na kateri so licitirali za poljub najlepše angleške igralke Maud Love. Kdor plača najvišjo svoto, sme igralko javno poljubiti, kdor pa da dvakrat več, tega bo ona polju-

bila. Neki bankir je ponudil 11.000 funtov, stari vojvoda Alban pa 17.000. Vsi so čakali napeto, kaj bo. Vojvoda pa je dvignil svojega devetletnega sinčka in je dal tega poljubiti od igralke; tako je rešil svojo čast in igralkin ponos.

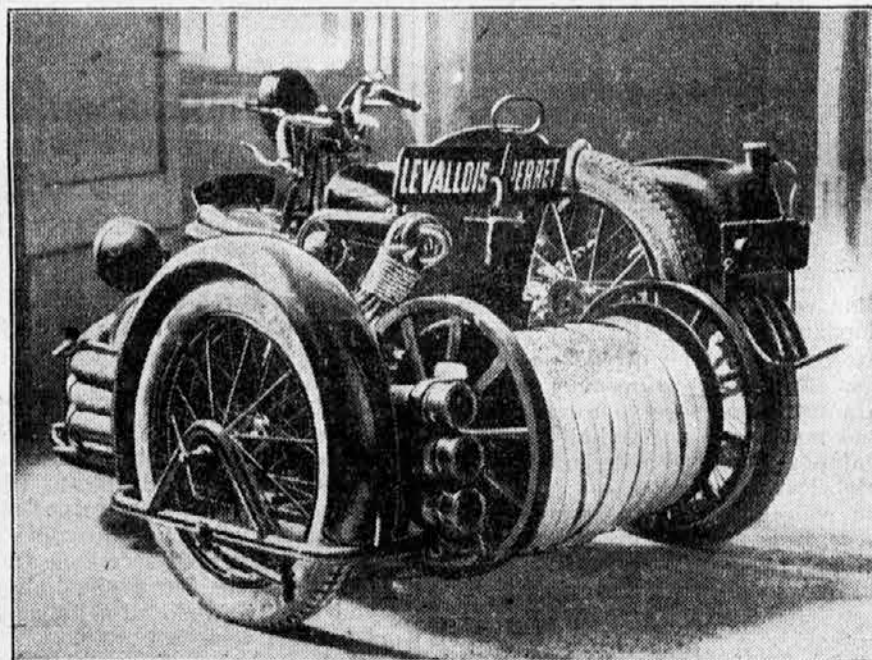
Nov mogočnej v Rusiji

Prvi predsednik sveta ljudskih komisarjev Rud Sutak je bil izvoljen za predsednika osrednjega kontrolnega komisarijata komunistične stranke.

Ljudje, ki morajo piti kavo.

Velike trgovine s kavo zaposlujejo po več preizkuševalcev kave, ki jo preizkušajo na vonj in okus.

Gasilci na motornih kolesih.

V Parizu so ustanovili poseben gasilski oddelek na motorjih. Oddelek ima motorno brizgalno s 120 metrov cevi, motor pa je močan 5 konjskih sil. Na vozu je prostora še za 2 gasilca.

Nova barva las.

Na neki tekmi je nosila gospodična Anica Bökl v Berlinu platinasto-plave lase. Lasje se svetijo v kovinskih barvah.

Mačje oči in pasji nos

Znano je, da mačka vidi tudi v temi in da vidi bolje kakor človek; ni pa bilo znano, za koliko je vid mačke boljši kakor vid človeka. To vprašanje pa je rešil sedaj nemški učenjak Erich Murr v Königsbergu; dognal je namreč po mnogih poskusih, da je mačji vid 40-krat jačji kakor človeški, če je svetloba modro-siva, 80-krat pa, če je svetloba rmenno-siva. Mačka pa vidi bolje kakor človek zato, ker je sestava mačjega očesa precej drugačna kakor pa sestava človeškega očesa. V mačjem očesu je tudi posebna tvarina, ki se v temi sveti.

Ruski učenjak Pavlov pa je preiskoval pse. Pes vidi zelo dobro, tako da ne razločuje samo kroga od četverkotnika, ampak tudi krog od elipse. Pavlov pa je napravil še ta-le poskus: dajal je psu hrano vedno na črni plošči in je psa navadil s tem tako, da se za belo ploščo sploh ni zmenil; čim pa je zagledal temno ploščo, so se mu začele cediti sline iz poželjenja po jedi. Nato je dal Pavlov napraviti 50 temnih plošč in je dognal, da je pes še natanko razločeval ploščo 49 od plošče 50. Človeško oko razlike v barvi ni opazilo, pes pa je je opazil.

Pes tudi mnogo bolje voha kakor človek, posebno pa dobro sliši. Pes sliši še zračne tresljaje, ki so za človeško uho že neslišni, razlikuje pa tudi mnogo več tonov kakor pa človek.